

Strategia AEM 2009–2013 Programul de lucru multianual

Ilustrația copertei: AEM
Punerea în pagină: AEM

Aviz juridic

Conținutul acestei publicații nu reflectă în mod necesar opiniile oficiale ale Comisiei Europene sau ale altor instituții ale Comunităților Europene. Nici Agenția Europeană de Mediu, nici o persoană sau societate care acționează în numele Agenției, nu este responsabilă de utilizarea ce ar putea fi dată informațiilor conținute în acest raport.

Notă privind drepturile de autor

© AEM, Copenhaga, 2009

Reproducerea este autorizată cu condiția menționării sursei și cu excepția cazurilor în care se prevede altfel.

Informații despre Uniunea Europeană sunt disponibile pe internet. Informațiile se pot accesa pe serverul Europa (www.europa.eu).

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații Oficiale ale Comunităților Europene, 2009

ISBN 978-92-9213-028-2

DOI 10.2800/18711

Producție ecologică

Această publicație este tipărită în conformitate cu standarde ecologice ridicate.

Tipărit de Schultz Grafisk

- Certificat de managementul calității mediului: ISO 14001
- IQNet - Rețeaua internațională de certificare DS/EN ISO 14001:2004

- Certificat de calitate: ISO 9001: 2000
- Înregistrat EMAS. Autorizația nr. DK — 000235
- Eticheta ecologică Nordic Swan, autorizația nr. 541 176

Hârtia

RePrint — 90 gsm.

Cyclus Offset — 250 gsm.

Ambele tipuri de hârtie sunt obținute prin reciclare și au obținut eticheta ecologică Nordic Swan.

Tipărit în Danemarca

Agencia Europeană de Mediu
Kongens Nytorv 6
1050 Copenhaga K
Danemarca
Tel.: +45 33 36 71 00
Fax: +45 33 36 71 99
Web: eea.europa.eu
Informații: eea.europa.eu/enquiries

Strategia AEM 2009–2013 Programul de lucru multianual

AEM pe scurt

Agenția Europeană de Mediu (AEM) este o instituție publică europeană a cărei misiune este de a oferi informații obiective, sigure și care pot fi comparate, despre mediu. Obiectivul AEM este de a asigura informarea factorilor de decizie și a publicului larg cu privire la starea actuală și perspectivele în ceea ce privește mediului înconjurător. AEM asigură și cunoștințele științifice independente și sprijinul tehnic necesare pentru a permite Comunității și statelor membre să ia măsurile corespunzătoare pentru a proteja și a îmbunătăți calitatea mediului, conform celor prevăzute în Tratat și în programele de acțiune comunitare succesive cu privire la mediu și dezvoltarea durabilă. AEM lucrează în parteneriat cu departamente și agenții guvernamentale, convenții internaționale și organisme ONU, comunitatea științifică, sectorul privat și societatea civilă.

AEM realizează o serie amplă de evaluări integrate și tematice în domeniul mediului. Acestea prezintă situația pe o perioadă de 5 ani și perspectivele în ceea ce privește mediului înconjurător, evaluări tematice și sectoriale, analize ale eficienței măsurilor politice, studii prospective și impactul globalizării asupra mediului înconjurător și a resurselor din Europa.

AEM este o importantă sursă și un custode al datelor și indicatorilor de mediu, precum și un furnizor esențial de servicii de informare și cunoștințe privind calitatea mediului.

Agenția Europeană de Mediu (AEM) și Rețeaua europeană de informare și observare pentru mediu (Eionet) au fost instituite prin Regulamentul 1210/90 (CEE) din 7 mai 1990 (modificat prin Regulamentul 933/1999 (CE) din 29 aprilie 1999 și Regulamentul (CE) 1641/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 iulie 2003). Decizia de a stabili sediul Agenției la Copenhaga a fost luată în anul 1993, iar aceasta a devenit operațională în 1994. Regulamentul de înființare prevede pentru AEM o serie de responsabilități (articolul 2) și domenii prioritare (articolul 3); acestea sunt abordate în cadrul programelor sale de lucru anuale și multianuale.

Strategia AEM pentru 2009–2013 este realizată pe baza celui de-al patrulea program de lucru multianual al Agenției; aceasta a fost adoptată de către Consiliul de administrație al AEM printr-o procedură scrisă în urma celei de-a 52a reuniuni a Consiliului din 26 noiembrie 2008.

Viziunea noastră

Să dobândim recunoașterea la nivel mondial ca organism principal în furnizarea de date, informații, cunoștințe și evaluări de mediu care să fie oportune, relevante și accesibile la nivel european.

Președintele Consiliului de administrație al AEM

Dr. Karsten Sach

În numele consiliului de administrație doresc să mulțumesc fostului președinte, Lars-Erik Liljelund, pentru angajamentul și eficiența cu care a condus Consiliul de administrație. În ultimii ani, aspectele de politica mediului au ajuns din nou pe prima pagină a agendei politice, ceea ce este o dovadă permanentă a activității AEM și a faptului că aceasta are acum o contribuție mai relevantă ca niciodată.

AEM dorește dezvoltarea permanentă a rolului acesteia de furnizor de informații independente și sigure despre mediu. În plus, privind în perspectiva următorilor cinci ani, aș dori să evidențiez unele dintre aspectele strategice ale AEM.

Această nouă strategie va continua să sprijine obiectivele programelor europene de acțiune pentru mediu. Astfel, schimbările climatice, natura și biodiversitatea, mediul și sănătatea, precum și resursele naturale și deșeurile vor fi permanent în centrul activității AEM. De asemenea, noua strategie va promova și Sistemul Comun privind Informațiile de Mediu pentru Europa (SEIS).

Evaluările integrate de mediu și gândirea inovatoare, în ceea ce privește serviciile oferite de ecosisteme, eficiența din punct de vedere ecologic, tehnologiile inovatoare vor juca un rol esențial în formarea politicilor europene de mediu. Pentru societatea și economia noastră, sunt necesare politici de mediu bine concepute și care să aibă efecte pozitive.

AEM va continua să colaboreze cu țările învecinate, în special cu regiunea Balcanilor de Vest. Colaborarea noastră cu țările vecine, în special din regiunea Balcanică de vest, nu numai că a îmbunătățit calitatea și aria de acoperire a informațiilor despre mediu, ci are și un rol în stabilizarea mediului în aceste țări.

Lumea întreagă — raportul AEM „*Mediul în Europa — A patra evaluare*”, lansat în 2007 și cunoscut drept raportul de la Belgrad, a furnizat informații relevante, de actualitate și sigure cu privire la interacțiunile dintre mediu și societate la nivel pan-european, prin colaborarea cu 56 de țări. De asemenea, acesta a ilustrat faptul că pentru implementarea cu succes a politicilor de mediu trebuie să ne implicăm la nivel global și regional împreună cu toți participanții.

Publicul, factorii de decizie, comunitatea științifică și politicienii contribuie cu toții la activitatea desfășurată de Agenție, iar această tendință este prevăzută a crește; schimbările climatice, pierderea biodiversității, calitatea apei și a aerului, toate acestea sunt aspecte care incită la o dezbateră înfocată.

Consider că aceasta va continua numai dacă la bază va exista o Agenție Europeană de Mediu care privește în perspectivă și care, pe parcursul următorilor 5 ani, furnizează informații inovatoare care să fie oportune, relevante și solide.

Președintele Comitetului științific al AEM

Prof. László Somlyódy

Încă de la înființare, activitatea Agenției Europene de Mediu a fost sprijinită de un Comitet științific independent, care cuprinde oameni de știință remarcabili în domeniul mediului și care acoperă o serie amplă de domenii de mediu și asigură baza științifică pentru produsele elaborate de Agenție. Agenția acoperă o multitudine de tematici de mediu și urmărește îndeaproape tendințele noi. De asemenea, aceasta joacă un rol esențial în asigurarea unei bune legături în discuțiile care au loc pe scena politică și științifică.

Comitetul științific salută noul program de lucru multianual al AEM pentru perioada 2009–2013 ca un document complex și echilibrat. Acesta acoperă nu numai domeniul viu, fizic, biologic, chimic și mecanic, ci ia totodată în considerare importanța implicațiilor politice, a factorilor economici și a constrângerilor sociologice. Această abordare interdisciplinară se află la baza programului printr-o serie de teme intersectoriale și evaluări integrate de mediu pe care le va realiza Agenția.

Rapoartele privind starea mediului realizate pe o perioadă de cinci ani și evaluările paneuropene realizate de Agenție au ajutat la conturarea priorităților cuprinse în programele cadru de cercetare. În acest sens, consider că rolul Comitetului științific este de a deveni mai activ prin contribuția sa la conturarea agendei în domeniul cercetării pentru acele domenii pe care le acoperă, precum și a cercetării privind aspecte tehnologice nou apărute, precum și tehnologiile ecologice și nanotehnologiile.

Prin articularea unei abordări globale a aspectelor de mediu, economice, sociale și tehnologice, Comitetul științific va ajuta la realizarea de legături și la menținerea unui dialog strâns nu numai cu mediul academic și partenerii în cercetare, ci și cu organizații neguvernamentale, cu mediul industrial și cetățenii.

Contextul în care funcționează AEM are o evoluție rapidă. Prin urmare, este important să profităm de oportunitățile pe care ni le oferă noile realizări, precum GMES (Global Monitoring for Environment and Security — Monitorizarea globală pentru mediu și securitate) și alte inițiative complexe de observare. Acestea pot schimba profund modul în care sunt furnizate datele, informațiile și indicatorii.

În perioada 2009–2013, este foarte important ca Agenția, cu ajutorul membrilor săi din Comitetul științific, să continue examinarea problemelor apărute, în vederea planificării în perspectivă a cercetării și să identifice lacunele și previziunile științifice cu privire la cercetarea în domeniul mediului la nivel național și european, ceea ce ar putea avea implicații asupra viitorului diferitelor probleme de mediu cu care se confruntă Europa în prezent.

Președintele nou ales al Comitetului științific al AEM este Dr. Detlef Sprinz.

Directorul executiv al AEM

Prof. Jacqueline McGlade

Strategia AEM prezintă planurile noastre pentru următorii cinci ani. Aceasta este conturată în jurul necesității informațiilor pentru prezent și pentru viitor, punându-se accentul, în ansamblu pe o utilizare mult mai amplă a informațiilor despre mediu colectate. Suntem în curs de eficientizare a activităților noastre, de creare a unor noi moduri de lucru și de dezvoltare a unor noi metode pentru a aduce gândirea ecologică în atenția factorilor de decizie sociali și economici.

Noi moduri de interpretare a informațiilor despre mediu

În mare parte, natura este un bun public deținut de toată lumea, însă de care nu au toți grijă. Pentru a ne ajuta să apreciem beneficiile naturii, trebuie să identificăm niște căi pentru a plăti prețul corect pentru protecția și conservarea acesteia. În cadrul AEM, vom constitui serviciul echivalent al statisticilor oficiale pentru servicii ecologice și patrimoniul natural pentru a le pune în balanță cu patrimoniul tradițional al economiei noastre. Pe parcurs, vom confirma baza metodologică pentru un acord internațional privind răspunderea în domeniul mediului și vom realiza o evaluare a ecosistemelor și serviciilor Europei — Eureka 2012. Pe viitor vom putea să demonstrăm modul în care companiile și guvernele pot consolida serviciile ecosistemelor pentru a restructura economia globală.

Noi moduri de utilizare a informațiilor despre mediu

Oamenii au nevoie de informații de actualitate despre mediul înconjurător. De exemplu, numărul

persoanelor afectate de expunerea la niveluri ridicate de ozon și pulberi în suspensie crește pe măsură ce se extind zonele urbane. Accesul la date despre ozon, furnizate aproape în timp real, este acum posibil prin web site-ul despre ozon al AEM. În acest fel doctorii și spitalele pot beneficia de un sistem de alertă pentru persoanele vulnerabile. La sediul AEM, vom oferi date online despre calitatea aerului folosind stații de monitorizare la sol și mijloace de observare a pământului prin programul GMES, pentru ca partenerii din domeniul sănătății să poată înțelege mai multe despre bolile respiratorii răspândite, asociate cu mediul.

Noi moduri de identificare a problemelor de mediu imediate

Este extrem de importantă anticiparea tipurilor de informații de care factorii de decizie, industria și cetățenii vor avea nevoie pentru a lua decizii pe viitor. Prin publicația noastră în format nou, raportul Signals, vom aduce în atenția cititorilor noștri acele probleme pe care le considerăm că ar putea avea cea mai mare importanță pe agenda de anul viitor. Exemplele tipice de domenii în care AEM lucrează înainte ca publicul să solicite acest lucru sunt combustibilii agricoli, subvențiile pentru energie, evaluarea serviciilor ecosistemului și radiațiile electromagnetice. Activitatea noastră se bazează pe principiul precauției, evaluarea sarcinii probei, procesul decizional în condiții de diferite grade de incertitudine și utilizarea unor modele și scenarii pentru asistarea procesului decizional. În următorii cinci ani vom dezvolta un calcul simplu care să ne permită să anticipăm efectele potențiale asupra mediului determinate de factorii economici și sociali de azi și de mâine.

Noi moduri de lucru

Pe măsură ce tot mai mulți oameni sunt convingși de importanța mediului în viața lor, cererea de informații locale a crescut foarte mult. Furnizarea de informații prin intermediul rețelelor AEM a devenit o experiență unică și pozitivă. Utilizând tehnologii și programe informatice de actualitate, am putut să beneficiem de progresele științifice în domeniul monitorizării și al observării. În zilele noastre, este o realitate faptul că observațiile cetățenilor, mai ales ale celor care locuiesc în regiuni îndepărtate sau sunt mai aproape de natură, datorită modului lor de viață sau profesiilor lor au multe de spus. Datorită faptului că lucrează în regiuni precum zona arctică, deseori localnicii sunt cei care depistează schimbările mai repede decât orice program de colectare a probelor bine proiectat. Integrarea acestor surse de observații în evaluări și analize va deveni foarte importantă.

AEM și-a dezvoltat și extins rețelele și sursele de observare și colectare de informații prin observatorul său global de mediu bazat pe contribuțiile cetățenilor. În următorii cinci ani, vom extinde numărul de

aplicații prin introducerea Sistemului comun de informații despre mediu pentru a furniza o gamă largă de servicii de monitorizare a mediului la nivel global și local.

Obiectivul nostru

În prezent, majoritatea europenilor sunt de acord că mediul are un impact semnificativ asupra calității vieții lor și că tendințele globale joacă un rol semnificativ în acest sens. Ei vor să se asigure că mediul, nevoile economice și sociale sunt luate în considerare în deciziile privind transportul, energia, locuințele, agricultura, pescuitul, alimentele și sănătatea. Întreprinderile caută căi de îmbunătățire a eficienței ecologice pentru a atinge standarde ridicate de mediu și pentru a-și menține competitivitatea economică.

În ultimii 30 de ani, în Europa s-a observat că emisiile de poluanți în atmosferă au fost reduse semnificativ, că producția de substanțe chimice care distrug stratul de ozon a fost redusă cu 95%, că s-au pus bazele unui tratat pentru a reduce emisiile de gaze cu efect de seră, că s-a dezvoltat o schemă inovatoare pentru comercializarea cotelor de emisie și piețe de produse alternative, că s-au realizat acțiuni de protecție a animalelor și a plantelor, de îmbunătățire a calității apei dulci și a apelor din zonele costiere și acces universal la apa potabilă sigură. Multe dintre aceste îmbunătățiri au fost realizate prin implementarea acquis-ului comunitar în domeniul mediului.

În același timp, cetățenii își exprimă în continuare preocuparea față de schimbările climatice, calitatea aerului pe care îl respiră, modul de abordare a problemei deșeurilor și efectele substanțelor chimice. Aceștia au multe întrebări în legătură cu ce se întâmplă cu mediul și cum vor fi afectați oamenii.

Obiectivul AEM este de a oferi factorilor de decizie și cetățenilor europeni acces la informații și cunoștințe oportune și relevante pentru a asigura o bază solidă pentru politicile de mediu, de a ajuta la identificarea răspunsurilor la întrebările legate de mediul care le afectează viața cotidiană și de a se asigura că gândirea și educația în domeniul mediului sunt aduse în atenția factorilor de decizie.

Urmărim să realizăm acest lucru în următorii cinci ani prin:

- sprijinirea în continuare a punerii în aplicare a legislației europene de mediu prin analize și evaluări ale mediului din Europa;
- asigurarea accesului permanent la date, informații și servicii de mediu de o calitate înaltă;
- realizarea de evaluări integrate de mediu și de studii prospective pentru Europa, din ce în ce mai mult la nivel global;
- abordarea priorităților esențiale de mediu pe măsură ce acestea apar pe agenda politică;
- îmbunătățirea comunicării și modalităților de diseminare în rândul factorilor de decizie și a cetățenilor prin informații mediatizate, accesibile și oferite în mai multe limbi.

Strategia noastră pentru perioada 2009–2013

În ultimii câțiva ani s-a observat o creștere a sensibilizării cu privire la schimbările de mediu și la nevoia de măsuri politice urgente. Aceasta, la rândul ei, a determinat o creștere explozivă a inițiativelor și instituțiilor de mediu. Obiectivul strategiei noastre este de a răspunde acestor schimbări prin punerea accentului pe consolidarea și îmbunătățirea timpului de redare, a rezoluției spațiale și a calității fluxurilor de date despre mediu, stabilirea de noi surse de date acolo unde este necesar și încurajarea integrării cunoștințelor privind legăturile dintre ecosisteme și principalele spații socio-economice, precum și îmbunătățirea calității și a eficienței educației în domeniul mediului în Europa.

Strategia AEM pentru perioada 2009–2013 se bazează pe cel de-al patrulea program de lucru multianual. Acesta are la bază realizările strategiei noastre anterioare pentru perioada 2004–2008, care s-a bazat pe prioritățile cheie ale celui de-al 6-lea program de acțiune pentru mediu și care a instituit Agenția ca furnizor principal de date, informații și cunoștințe despre mediu în Europa.

Evaluarea eficienței AEM din 2008 a evidențiat faptul că *„Agenția este...cea mai eficientă cale de furnizare a produselor și serviciilor solicitate de părțile interesate. ... Este greu de văzut...cum s-ar putea furniza informații imparțiale și fiabile prin orice alte mecanisme posibile, puse la dispoziția organizațiilor europene”*.

Evaluarea din 2008 a oferit și o serie de recomandări privind stabilirea priorităților și modalitățile de diseminare. În privința acestora s-a acționat în vederea definirii priorităților viitoare și a conturării resurselor Agenției.

Noua noastră strategie este dezvoltată în jurul a trei activități principale:

- sprijinirea permanentă a nevoilor de informare prevăzute în legislația europeană și internațională de mediu, mai ales în cel de-al 6-lea program de acțiune pentru mediu;
- furnizarea de evaluări mai prompte cu privire la modul în care au loc schimbările de mediu și la cauzele acestora, precum și la eficiența politicilor de mediu, inclusiv a celui de-al 6-lea program de acțiune pentru mediu, a strategiei de dezvoltare durabilă a UE și a celor din domeniul corespondente;
- îmbunătățirea coordonării și a diseminării datelor și cunoștințelor de mediu în Europa.

Acest document al strategiei descrie activitățile AEM clasificându-le în patru domenii:

- Teme de mediu
- Teme asociate
- Evaluarea integrată a mediului
- Servicii de informare și comunicare.

Alte două domenii strategice acoperă operațiunile, administrația și guvernanta AEM.

Obiective

Obiectivul nostru central pentru perioada 2009–2013

Obiectivul central al AEM va fi realizarea de seturi integrate de date și indicatori de mediu la nivel european, paneuropean și regional, evaluări și analize tematice pentru a realiza o bază decizională solidă pentru politicile de mediu din UE și statele membre și pentru stabilirea unei cooperări cu țările candidate și cele potențial candidate, precum și cu cele cuprinse în politica europeană de vecinătate.

Vom continua să cooperăm strâns cu rețeaua Eionet, cu țările colaboratoare și cu o serie de instituții partenere, inclusiv Comisia Europeană, departamentele și agențiile guvernamentale, convențiile internaționale și organisme ale ONU, sectorul privat și societatea civilă pentru a asigura relevanța și calitatea datelor, a analizelor și informațiilor pe care le furnizăm.

Obiectivele noastre strategice sunt:

- să avem un rol esențial în dezvoltarea și punerea în aplicare a politicilor europene de mediu și a domeniilor conexe, mai ales a programului de acțiune pentru mediu al Comisiei Europene;
- să monitorizăm eficiența politicilor de mediu ale UE și ale statelor membre ale AEM și a celor din țările candidate și potențial candidate;
- să sprijinim monitorizarea strategiei de dezvoltare durabilă a UE (prin acordarea de asistență pentru indicatorii de dezvoltare durabilă) prin punerea accentului asupra aspectelor esențiale de mediu;
- să realizăm evaluări integrate și analize de mediu pe baza celui de-al 6-lea program de acțiune pentru mediu și strategia de dezvoltare durabilă a UE, teme de mediu, studii de fezabilitate și sisteme de alertă legate de schimbări în structurile economice și ale societății;
- să asigurăm accesul la mai multe informații actualizate în mod regulat și, acolo unde este posibil, la date aproape în timp real pentru îmbunătățirea furnizării în timp util a informațiilor despre mediu prin Sistemul comun de informații despre mediu și Centrele de date despre mediu;
- să anticipăm ideile și gândirea inovatoare, mai ales în ceea ce privește serviciile date de ecosistem, utilizarea resurselor și tehnologiile emergente, precum și inovațiile și schimbările de comportament;
- să dezvoltăm noi servicii bazate pe internet pentru nevoile educaționale în domeniul mediului;
- să oferim sprijin, printr-o comunicare eficientă și servicii de informare, pentru ca principiile ecologice să fie luate în considerare în luarea deciziilor la nivel înalt și în viața cotidiană a cetățenilor europeni.

Acțiuni principale

Acțiunile noastre principale pentru perioada 2009–2013

Pentru 2009...

- lansarea serviciilor de informare pe domeniile celor cinci centre de date despre mediu: calitatea aerului, schimbările climatice, biodiversitatea, apele de suprafață (inclusiv indicatori despre bilanțul hidric prin sistemul de informare WISE și JRC privind riscul de inundații și secetă), utilizarea spațiilor terestre și marine, și stabilirea necesarului de date pentru vulnerabilitate și adaptare, prevenirea și gestionarea calamităților;
- stabilirea infrastructurii de sprijin a AEM pentru Sistemul european comun de informații despre mediu (SEIS) și Inspire (Infrastructura pentru informațiile spațiale în Europa), îmbunătățind serviciile de disponibilitate de date on-line și pe internet;
- coordonarea furnizării de date la fața locului pentru servicii GMES și conectarea la Sistemul de observare globală terestră al sistemelor;
- acordarea sprijinului în realizarea evaluărilor de mediu în macro-regiunea baltică sub președinția Suediei.
- asigurarea contribuției analitice privind planificările globale pentru un nou acord în domeniul mediului și o economie cu emisii scăzute de carbon pentru Europa;
- realizarea a două publicații principale de alertă ale AEM;
- sprijinirea dezbaterilor privind schimbările climatice ce vor culmina cu reuniunea UNFCCC COP15 (United Nations Framework Convention on Climate Change — Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice) de la Copenhaga;
- raportarea progreselor realizate în vederea stopării pierderii biodiversității folosind Indicatorii europeni de integrare a biodiversității 2010.

Pentru 2010...

- realizarea periodică a evaluării integrate de mediu privind situația actuală și perspectivele mediului în Europa (SOER) cu o atenție deosebită acordată priorităților de politică operațională și strategică, inclusiv a priorităților țărilor candidate și a celor potențial candidate (al 6-lea Program de acțiune privind mediul și Strategia de dezvoltare durabilă a UE), precum și un tablou general al performanței de mediu;
- realizarea unei analize privind căile de lansare a acordurilor UE privind dezvoltarea unei economii cu nivel scăzut de carbon și a unei economii ecologice până în 2050;
- realizarea, împreună cu JRC (Joint Research Centre — Centrul comun de cercetare), de analize permanente asupra punctelor de informare globale privind mediul;
- instituirea unui serviciu de cartografiere a vulnerabilității și adaptării și un sistem de informare

pentru gestionarea și prevenirea calamităților în Europa;

- sprijinirea evaluărilor privind zona mediteraneană și alte activități relevante desfășurate sub președinția Spaniei și a Belgiei.

Pentru 2011...

- sprijinirea sistemului de raportare privind mediul în cadrul politicii europene de vecinătate;
- definitivarea evaluării privind costurile neimplicării în ceea ce privește daunele produse asupra ecosistemelor și a bunăstării umane.

Pentru 2012...

- realizarea unei evaluări a serviciilor ecosistemelor din Europa — EURECA 2012;
- sprijinirea analizei realizate la nivel european cu privire la starea mediului acvatic și subacvatic prin intermediul WISE.

Pentru 2013...

- sprijinirea analizei rezultatelor în ceea ce privește mediul, obținute prin cel de-al 6-lea program de acțiune pentru mediu și strategia de dezvoltare durabilă a UE.

Pentru următorii cinci ani ...

- susținerea și extinderea fluxurilor prioritare de date și serviciile de informare despre mediu ale AEM prin Reportnet și cele cinci centre de date despre mediu ale AEM;
- colaborarea cu Eurostat, JRC și DG Mediu, concentrând eforturile asupra indicatorilor, asupra integrării și furnizării în timp util a datelor în cadrul acordului Grupului celor patru;
- întărirea colaborării cu DG RTD și a proiectelor de cercetare cu finanțare europeană pentru o valorificare mai bună a rezultatelor și produselor;
- realizarea evaluării tematice, studii de alertă timpurie, analize strategice prospective și evaluări informaționale privind nevoile politice pentru o serie de probleme complexe și grave de mediu care evoluează;
- sprijinirea activității Eurostat privind indicatorii de dezvoltare durabilă;
- monitorizarea progreselor realizate în direcția obiectivelor politicii, eficiența politicilor de mediu și a celor corespondente, precum și a indicatorilor privind soluțiile politice;
- realizarea evaluării eficienței AEM;
- extinderea comunicărilor AEM pentru a include publicul, factorii de decizie și experții printr-o informare mediatizată, accesibilă, în mai multe limbi, în special în domeniul schimbărilor climatice, al biodiversității, ecosistemelor și pentru înglobarea principiilor ecologice în economie.

Rețelele noastre și guvernarea

AEM este administrată de un Consiliu de administrație format din țările membre ale acesteia și reprezentanți ai Parlamentului European și al Comisiei Europene. Biroul este format din Președintele și vicepreședintele Consiliului de administrație. Fiecare stat membru are un reprezentant în consiliul de administrație asistat de un punct de focal național și o serie de centre naționale de referință și puncte principale de contact.

AEM are un Comitet științific format din experți independenți din domeniul protecției mediului, inclusiv oameni de știință și specialiști din diverse domenii. Comitetul oferă îndrumare personalului AEM și emite avize pentru diferite probleme.

Eionet — rețeaua europeană de informare și observare a mediului, acoperă 39 de state membre și colaboratoare — care stabilește un parteneriat între AEM și statele sale membre și se află în centrul activităților AEM. Există în total 400 de persoane implicate în rețeaua Eionet.

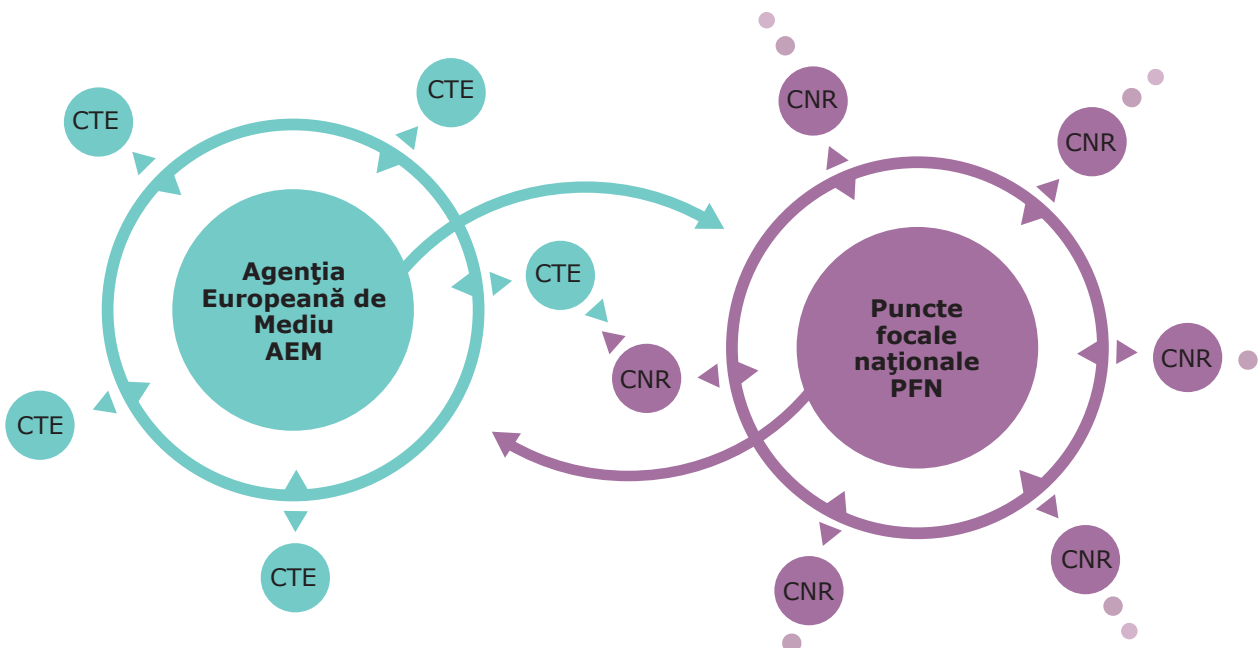
Evaluarea eficienței, realizată în 2008 de către Agenție, a confirmat faptul că „Dezvoltarea acestui sistem de conectare în rețea ...este considerată ca una dintre marile realizări ale AEM și reprezintă un factor cheie care permite atingerea obiectivelor prin intermediul acestuia”.

Eionet este recunoscut pe scară largă pentru sprijinul său în ceea ce privește cooperarea și un exemplu pozitiv de parteneriat instituțional și tehnic. Rețeaua Eionet este foarte eficientă în promovarea bunei guvernante în activitățile de raportare și monitorizare a mediului la nivel european și internațional, precum și Sistemul de observare globală terestră al sistemelor și Centrul de urmărire a mediului al Organizației Națiunilor Unite.

Printre rețelele cu care interacționează AEM se numără rețeaua directorilor agențiilor pentru protecția mediului din Europa, ai agențiilor de conservare a mediului, președinți ai comitetelor științifice ale agențiilor UE și al organismelor comunitare, rețele dezvoltate în cadrul programului european de vecinătate, al planului de acțiune mediteranean al UE și în cadrul Consiliului nordic și arctic, precum și rețele internaționale, inclusiv cele constituite în cadrul convențiilor Organizației Națiunilor Unite și cele multilaterale de mediu, și o serie de rețele de cercetare europene și internaționale.

Ne vom angaja în acest domeniu de activitate prin intermediul domeniului strategic:

- guvernanta AEM și parteneriate.

Punerea în practică

Angajații AEM provin din cele 32 de state membre. Agenția lucrează, de asemenea și cu o serie de experți naționali.

Capacitatea de lucru a AEM este consolidată de cele cinci centre tematice europene proprii pentru: schimbări climatice, biodiversitate, folosința terenului și informare spațială, pentru apă și pentru consum și producție durabile. Centrele tematice sunt împărțite între statele membre ale AEM.

Activitatea curentă a agenției se desfășoară în principal cu reprezentanții Grupului celor patru — format din AEM și direcțiile generale pentru mediu, Centrul comun de cercetare și Eurostat. Obiectivul grupului este de a optimiza utilizarea resurselor prin integrarea mijloacelor de raportare privind mediul și furnizarea de spațiu comun pe internet pentru zece arii tematice. Centrele de date referitoare la mediu cuprind schimbările climatice, apa, aerul, biodiversitatea și întrebuințarea terenului (gestionate de AEM), pădurile și solurile (gestionate de JRC) și deșeurile, resursele și produsele naturale (gestionate de Eurostat).

În următorii cinci ani vom continua să implementăm un nou sistem de gestionare a calității și o planificare a continuității activităților Agenției, vom continua să adoptăm orice dispoziții restante în conformitate cu Statutul funcționarilor și vom revizui sistemul nostru actual de gestionare a indicatorilor, de raportare a datelor, de gestionare internă și „graficul de performanță” pentru a clarifica legătura dintre activitatea desfășurată, resursele utilizate și rezultatele obținute.

Evaluarea eficienței pentru AEM, realizată în 2008 a relevat faptul că *„Agenția a reușit totodată să satisfacă nevoile sporite de informare fără o creștere la fel de mare a resurselor, indicând și creșterea eficienței în cadrul organizației”*. În cadrul Agenției ne străduim să obținem o valorificare a agendei foarte complexe de mediu. Acest lucru este esențial în climatul actual care este supus unei presiuni financiare crescute și pentru numărul tot mai mare de organizații care lucrează pe probleme de mediu.

Obiectivul nostru este de a optimiza resursele agenției pentru activitatea noastră în domeniul mediului prin:

- realizarea obiectivelor noastre EMAS privind mediul în fiecare an;
- reorganizarea pentru ca agenția să devină mai receptivă și flexibilă;
- evitarea duplicării cu alte instituții ale UE;
- stabilirea legăturii cu personalul Comisiei Europene privind activitatea noastră tematică și asigurarea consecvenței administrative;
- valorificarea tuturor acțiunilor de mediu cu finanțare europeană;
- continuarea îmbunătățirii modului de comunicare și furnizare a informațiilor către principalele părți interesate și către cetățeni;
- maximizarea permanentă a disponibilității și eficienței personalului prin punerea accentului asupra sănătății și a bunăstării.

Activitățile noastre de punere în practică vor fi desfășurate prin domeniul strategic:

- administrarea și gestionarea internă a AEM.

Domenii strategice

1 Teme de mediu

- 1.1 Calitatea aerului
- 1.2 Emisii de poluanți în aer
- 1.3 Biodiversitate
- 1.4 Emisii de gaze cu efect de seră
- 1.5 Apa dulce
- 1.6 Mediul marin

2 Teme intersectoriale

- 2.1 Impacturile schimbărilor climatice
- 2.2 Vulnerabilitate și adaptare
- 2.3 Ecosisteme
- 2.4 Mediul și sănătatea
- 2.5 Mediul maritim
- 2.6 Consum și producție durabile și deșeuri
- 2.7 Utilizarea terenurilor
- 2.8 Agricultură și silvicultură
- 2.9 Energie
- 2.10 Transport

3 Evaluare integrată de mediu

- 3.1 Evaluare integrată de mediu
- 3.2 Evaluare globală și regională
- 3.3 Sprijin decizional
- 3.4 Aspecte economice
- 3.5 Contracte futures strategice

4 Servicii de informații și comunicări

- 4.1 Sistem comun de informații despre mediu
- 4.2 Comunicări

Domeniul strategic 1 Teme de mediu

Unul din rolurile fundamentale ale AEM este de a susține politica de mediu a UE prin monitorizarea și raportarea rezultatelor punerii în aplicare a legislației europene de mediu în toate Statele Membre ale AEM. Aceasta presupune instituirea și menținerea unor mecanisme de raportare, dezvoltarea Sistemului Comun de Informații despre Mediu, implementarea sistemului Inspire, a procedurilor de asigurare a calității, a cadrelor analitice și a rezultatelor standardizate în ceea ce privește seturi de date, indicatori și evaluări integrate tematice pentru o serie de teme de mediu, precum calitatea aerului și emisiile poluante, emisiile de gaze cu efect de seră, apa dulce și mediile marine. Activitatea cuprinde, printre altele, analize ale costurilor determinate de acțiunile întreprinse/de lipsa de acțiuni, evaluări ale eficienței, evaluări ale distanței până la destinație (termenelor hotărâte) în legătură cu obiectivele de politici stabilite și valorile de referință pe termen lung și perspective pentru viitor pentru 2020–2030.

Se preconizează ca cererea de activități de acest gen să continue și să se dezvolte în următorii cinci ani, pe măsură ce politicile de mediu și legislația europeană evoluează. Aspectele relevante pentru această perioadă vor fi: încheierea unui acord global la Copenhaga în toamna anului 2009 privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) după 2012; implementarea unei scheme revizuite de comercializare a emisiilor în UE pentru perioada 2008–2012; stabilirea în comun de obiective la nivel național de atins până în 2020 în legătură cu reducerile emisiilor de gaze cu efect de seră în UE; revizuirea Directivei privind plafoanele naționale de emisie și a Directivelor privind prevenirea și controlul integrat al poluării în 2009, implementarea noii Directive privind un aer mai curat pentru Europa (CAFE), raportarea situației privind atingerea obiectivului de stopare a pierderii biodiversității până în 2010, stabilirea primei runde de Planuri de Gestionare a Districtului Hidrografic și programele de măsuri aferente Directivei Cadru Apă în 2009 și implementarea Directivei privind strategia marină, directivă recent adoptată. AEM se va baza și își va adapta fluxurile de date existente, indicatorii și evaluările pentru a satisface aceste nevoi în schimbare.

Obiective generale pentru perioada 2009–2013

Susținerea dezvoltării și evaluării de politici în cadrul temelor de mediu cuprinse în acquis-ul comunitar și domeniile aferente prin:

- asigurarea accesului integral, prin SPIM și centrele de date pentru mediu ale AEM, la date de calitate necesare pentru susținerea activității la nivel european privind indicatori și evaluări integrate;
- menținerea și dezvoltarea indicatorilor relevanți pentru AEM în cadrul Sistemului de Gestionare a Indicatorilor;
- asigurarea de analize tematice, evaluări și metodologii pentru susținerea diferitelor agende politice tematice și
- realizarea de evaluări ale eficienței politicilor existente și de perspective viitoare pentru perioada 2020–2030.

Activitatea este împărțită în teme principale de mediu armonizate cu cele stabilite în cadrul celui de-al șaselea Program de acțiune al Comisiei Europene:

- **Calitatea aerului**
- **Emisiile de poluanți în aer**
- **Biodiversitatea**
- **Emisiile de gaze cu efect de seră**
- **Apa dulce**
- **Mediul marin**

1.1 Calitatea aerului

Obiectivul nostru principal

Să asigurăm evaluări ale calității aerului și poluării aerului pe teritoriul Europei, în special în zonele urbane și rurale, pe baza unor date și indicatori de calitate, de actualitate și, dacă este posibil, furnizați în timp real; în mod special, prin vizarea particulelor, ozonului, poluanților toxici și a altor poluanți periculoși, emisiilor sectoriale, progreselor și perspectivelor de îndeplinire a obiectivelor de politică pe termen scurt și lung privind calitatea aerului și a datelor introduse în evaluările impacturilor calității aerului asupra sănătății umane și a ecosistemelor.

Analiză

Deși calitatea aerului înconjurător ⁽¹⁾ se îmbunătățește constant în Europa, mai avem o cale lungă de parcurs până la atingerea obiectivelor pe termen lung de protecție a sănătății umane și a mediului. Impacturile substanțiale asupra sănătății umane, a ecosistemelor, culturilor și pădurilor se datorează în continuare prezenței particulelor, precum PM₁₀ și PM_{2,5}, ozonului, substanțelor toxice și a altor poluanți periculoși în aerul înconjurător și a depunerii de diferite substanțe. În perioada următoarei strategii, elementele de bază ale politicii vor fi implementarea noii Directive privind un aer curat pentru Europa și revizuirea acesteia (2013), revizuirea Strategiei tematice Aer (2010) și revizia actuală a Directivei privind plafoanele naționale de emisie.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- furnizarea de date, hărți și indicatori de calitate, de actualitate și, dacă este posibil, furnizați în timp real, precum și accesul continuu la site-urile web relevante privind calitatea aerului înconjurător prin intermediul SPIM și al centrului de date pentru aer din cadrul AEM;
- realizarea de evaluări integrate și specializate ale poluării aerului și zgomotului, ale impacturilor asupra sănătății umane și a mediului și ale eficienței și co-beneficiilor politicilor și măsurilor conexe;

- asigurarea de evaluări anuale ale nivelurilor ozonului pe timpul verii (în conformitate cu Directiva privind ozonul din aerul înconjurător) și ale calității aerului în zone și aglomerări (în conformitate cu Directiva privind calitatea aerului înconjurător);
- contribuirea la evaluările integrate de mediu și analizele de mediu și sănătate ale AEM prin utilizarea pe scară largă a tehnicilor de modelare și a tehnicilor de cartografiere spațială avansate și Inspire în activitatea noastră;
- colaborarea strânsă cu Eionet, centrul tematic european pentru aer și schimbări climatice, serviciile atmosferice GMES, Eurostat, CCC și alte servicii ale CE, OMS, CEE-ONU (programele, centrele și grupurile operative relevante conform prezentei Convenții), rețeaua laboratoarelor naționale de referință pentru controlul calității/asigurarea calității monitorizării calității aerului, cu alți furnizori de date precum organisme regionale, orașe, industria și institute științifice, de cercetare și sociale și
- îmbunătățirea utilizării informațiilor privind calitatea aerului prin servicii multimedia, ușor de utilizat și interactive.

⁽¹⁾ Problema poluării în spațiile închise este abordată în tema intersectorială privind mediul și sănătatea.

1.2 Emisii de poluanți în aer

Obiectivul nostru principal

Să realizăm evaluări privind emisiile de poluanți, inclusiv de poluanți toxici și periculoși, în aerului și, după caz, în alte medii. Aici se va include, printre altele, urmărirea progreselor și asigurarea perspectivelor de realizare a obiectivelor, astfel cum au fost definite în legislația relevantă a UE și internațională, precum și evaluarea eficienței politicilor europene și a măsurilor de reducere a emisiilor.

Analiză

Deși emisiile principalilor poluanți în aer au scăzut în ultimii ani, poluarea aerului are încă un impact negativ semnificativ asupra sănătății umane, a ecosistemelor și a culturilor. Emisiile poluante care provin în general de la instalațiile mari și mici, precum și din surse difuze, precum transportul, agricultura și gospodăriile, reprezintă o preocupare permanentă.

În 2009, Protocolul de la Göteborg la Convenția CEE-ONU privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi pentru a reduce gradul de acidificare, eutrofizare și nivelul de ozon troposferic, Directiva privind plafoanele naționale de emisie (NEC) și Directiva privind prevenirea și controlul integrat al poluării (IPPC) se vor afla încă în proces de revizuire. În plus, spre sfârșitul anului 2009, Registrul European al Poluanților Emiși și Transferați (E-PRTR) va fi introdus înlocuind actualul Registor European al Poluanților Emiși (EPER).

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- asigurarea de date și indicatori de calitate, de actualitate și, dacă este posibil, furnizați aproape în timp real, precum și accesul simplificat la site-urile web relevante privind emisiile de poluanți în aer prin intermediul SPIM, Inspire și al centrului de date pentru aer din cadrul AEM;
- sprijinirea Comisiei Europene în simplificarea culegerii datelor privind gazele cu efect de seră și emisiile de poluanți în aer, precum și raportarea acestora în conformitate cu diferite legi existente, inclusiv Directiva NEC și mecanismul de supraveghere a emisiilor de gaze cu efect de seră;
- elaborarea rapoartelor anuale ale UE de inventariere anuală a emisiilor pentru Convenția CEE-ONU privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi și Directiva privind plafoanele naționale de emisie și, împreună cu EMEP, revizuirea datelor de inventariere a emisiilor atmosferice la nivel național;
- efectuarea de evaluări asupra sinergiilor și alternanțelor dintre emisiile de poluanți atmosferici și politicile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și asupra eficienței politicilor selectate pentru reducerea emisiilor de poluanți atmosferici importanți și a efectelor ulterioare asupra calității aerului;
- colaborarea strânsă cu Eionet și alți furnizori de date, centrul tematic european pentru aer și schimbări climatice al Agenției, Convenția CEE-ONU privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi (în special programul EMEP, centrul acestuia pentru inventariere și estimări ale emisiilor și Grupul operativ al acestuia pentru inventariere și estimări ale emisiilor) și cu serviciile Comisiei Europene (inclusiv Eurostat și CCC);
- publicarea pe site-ul web al AEM a Ghidului EMEP/AEM privind inventarul emisiilor de poluanți în aer care va fi actualizat periodic de către Grupul operativ al CEE-ONU EMEP pentru inventariere și estimări ale emisiilor și
- găzduirea site-ului web al E-PRTR al Comisiei Europene și a bazei de date IRIS și contribuirea la activitățile de raportare aferente;

1.3 Biodiversitate

Obiectivul nostru principal

Să furnizăm informații, date și analize ale diversității biologice din apă, sisteme terestre, sol și aer, prin intermediul unui cadru analitic integrat care va sprijini toate domeniile prioritare și considerentele din cadrul acestora, inclusiv urmărirea progreselor și, printre altele, asigurarea perspectivelor în ceea ce privește atingerea obiectivelor, așa cum au fost definite în legislația relevantă a UE și internațională, precum și evaluarea eficienței politicilor și măsurilor europene.

Analiză

În următorii cinci ani se va observa o extindere a domeniului politicii privind biodiversitatea datorită creșterii gradului de conștientizare a semnificației biodiversității și a serviciilor ecosistemului pentru bunăstarea umană. În perioada 2009–2013 se va pune accent pe trei dintre prioritățile politicii: protecția speciilor și habitatelor principale în conformitate cu directivele privind habitatele și păsările; angajamentul de a stopa pierderea biodiversității în UE până în 2010 și raportarea situației utilizând indicatori (SEBI2010), precum și o viziune pe termen lung asupra menținerii sănătății și a rezistenței serviciilor ecosistemului (a se vedea secțiunea 2.3).

Fuziunea acestor priorități reprezintă o preocupare din două motive: în primul rând, datorită faptului că pierderea biodiversității, în special a speciilor și habitatelor, determină o scădere a „serviciilor ecosistemului” pe care le furnizează sistemele naturale; iar în al doilea rând, deoarece acestea și multe alte interconexiuni între cele trei priorități, necesită o abordare coerentă a datelor și analizelor pentru a evita fluxurile paralele inutile de colectare de date.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- furnizarea, prin intermediul SPIM, Inspire și a centrelor de date referitoare la mediu ale AEM pentru biodiversitate, ecosisteme și utilizarea terenurilor, de date de calitate pentru a sprijini inițiativele europene de raportare, în special directivele privind natura;
- efectuarea de analize cu privire la starea și tendințele speciilor și habitatelor individuale în conformitate cu cerințele din articolele relevante din legislația comunitară existentă;
- raportarea situației în ceea ce privește atingerea obiectivelor europene și globale privind stoparea/reducerea pierderii biodiversității prin utilizarea proiectului de îmbunătățire a indicatorilor biodiversității la nivel european 2010;
- efectuarea de analize spațiale ale conflictelor și posibilelor compromisuri care există între obiectivele de biodiversitate, dezvoltare economică și obiective sociale, cu o atenție deosebită asupra schimbărilor climatice și a obiectivelor de conservare;
- utilizarea de astfel de date și rezultate analitice din proiectele de cercetare privind biodiversitatea, finanțate de UE, pentru rapoartele periodice ale AEM privind starea mediului și cele de perspectivă și Evaluarea Ecosistemului European (Eureca 2012) și
- îmbunătățirea comunicărilor AEM privind speciile, habitatele și agregarea acestora în indicatori care pot fi utilizați de factorii de decizie politici, cetățeni și media prin intermediul canalelor multimedia, inclusiv mecanismul CE de centru de informare pentru biodiversitate.

1.4 Emisii de gaze cu efect de seră

Obiectivul nostru principal

Să monitorizăm și să analizăm progresele înregistrate în vederea atingerii obiectivelor politicilor europene privind emisiile de gaze cu efect de seră (Kyoto și 2020), să evaluăm eficiența politicilor și măsurilor de reducere a schimbărilor climatice la nivelul UE și să susținem dezvoltarea strategiilor de reducere a schimbărilor climatice pe termen lung.

Analiză

Încălzirea globală va avea consecințe ample. Luarea de măsuri pentru abordarea schimbărilor climatice la nivel global este atât posibilă din punct de vedere tehnic cât și accesibilă comparativ cu costurile mari pentru schimbările climatice care nu sunt combătute. Obiectivele protocolului de la Kyoto reprezintă o primă etapă de parcurs până în 2012. Legislația principală relevantă în vigoare este efortul comun privind emisiile, deus de statele membre pentru realizarea obiectivului de la Kyoto, Sistemul comunitar de comercializare a certificatelor de emisie de gaze cu efect de seră (ETS), care vizează producția de energie și industria energetică intensă, precum și mecanismul de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră al UE. Sunt necesare reduceri substanțiale suplimentare ale emisiilor de gaze cu efect de seră la nivel global, pentru atingerea obiectivului propus de UE de limitare a schimbării la o creștere a temperaturii la valoarea maximă de + 2 °C peste nivelul preindustrial. Un regim global după Convenția de la Kyoto va fi dezvoltat în cadrul CCONUSC cu un acord anticipat până la sfârșitul anului 2009 a se încheia în Copenhaga.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- asigurarea, prin intermediul SIES și al centrului de date pentru schimbările climatice al AEM, de date, informații și indicatori colectați din țările care intră sub incidența legilor relevante ale UE privind reducerea schimbărilor climatice pentru a susține inițiativele europene de raportare, precum inventarul anual al gazelor cu efect de seră al UE și mai multe estimări actualizate, ținându-se seama pe deplin de creditele de emisie în conformitate cu legislația europeană și prevederile de la Kyoto, actualizările periodice ale indicatorilor de emisii de gaze cu efect de seră și analizele anuale ale prognozelor și eficienței politicilor și măsurilor pentru atingerea obiectivelor protocolului de la Kyoto 2008—2012 și a altor noi obiective;

- asigurarea rapoartelor anuale privind experiențele Statelor Membre cu EU ETS, cu extinderea asupra eficienței evaluării ETS, a proiectelor mecanismelor de la Kyoto și eventual a altor piețe și proiecte de compensare a carbonului;
- efectuarea de analize și evaluări ale modalităților de realizare a unei economii cu nivel scăzut de carbon și mai ecologice. Acestea cuprind atenuarea integrată și perspectivele de adaptare și alte scenarii alternative viitoare, care leagă dezvoltarea socio-economică, emisiile, sistemele de contabilizare a carbonului și impacturile asupra calității apei, a cantității apei, biodiversității, solurilor, pădurilor și oceanelor ca absorbanți sau surse, precum și co-beneficiile pentru calitatea aerului și sănătatea umană;
- sprijinirea proiectului Comisiei Europene privind simplificarea emisiilor în aer și colectarea și raportarea datelor privind emisiile de gaze cu efect de seră, în conformitate cu diferite legislații existente, inclusiv Directiva NEC și mecanismul de supraveghere a emisiilor de gaze cu efect de seră;
- susținerea revizuirii CCONUSC și orice problemă tehnică care rezultă din procesul de negociere CCONUSC și
- realizarea accesului facil la rapoarte, date, indicatori și alte informații prin intermediul centrului de date pentru schimbările climatice al AEM, prin intermediul instrumentelor analitice și decizionale de susținere aferente.

1.5 Apa dulce

Obiectivul nostru principal

Să sprijinim politicile europene privind calitatea și cantitatea apei prin realizarea de evaluări integrate ale calității, cantității și utilizării apei, prin urmărirea progreselor și furnizarea de perspective cu privire la îndeplinirea obiectivelor de politici și prin sistemele de asigurare a calității, susținute de date, indicatori, modele și analize de actualitate și, dacă este cazul, furnizate aproape în timp real.

Analiză

Deși au fost aduse îmbunătățiri în ultimii ani, mai multe ecosisteme de apă dulce din Europa sunt încă expuse riscului datorită continuării emisiilor în apă, în special din agricultură, modificărilor fizice ale maselor de apă pentru a ajuta, spre exemplu navigației și hidroenergiei, și impacturilor evenimentelor extreme și a gestionării precare a resurselor care determină inundații și secete.

În UE, Directiva-Cadru Apă (DCA) și directivele aferente privind apa prevăd un cadru integrat în care să se abordeze aceste provocări numeroase și variate legate de gestionarea apei. Prima rundă a Planurilor de gestionare a districtului hidrografic și Programele de măsuri aferente din 2009 marchează trecerea unui prag important de la pregătire la acțiune în implementarea DCA. Aplicarea corespunzătoare necesită integrarea continuă în rândul activităților sectoriale (agricultură, dezvoltare rurală, economie, energie, transport, infrastructura apei) și trebuie să fie susținută de un schimb intens de informații între actorii în domeniu privind bunele practici și măsurile corespunzătoare și eficiente.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- asigurarea, prin intermediul SIES, al centrului de date pentru apă al AEM și a Sistemului de informare privind apa pentru Europa (WISE), de date, informații și indicatori adunați din țările care intră sub incidența legislației UE în vigoare privind emisiile, calitatea și cantitatea apei pentru a sprijini inițiativele europene de raportare, inclusiv revizuirea din 2012 a stării apei de suprafață și a celei subterane în comunitate în conformitate cu Articolul 18 din DCA;
- realizarea de evaluări integrate privind poluarea apei, cantitatea apei și eficiența politicilor care utilizează cadrul de Promotori, Presiuni, Stare, Impacturi și Răspunsuri, conceptele de gestionare integrată a resurselor de apă, serviciile ecosistemului, contabilizarea resurselor, rezistența și cartografierea spațială;
- asigurarea de informații și analize în domeniul echilibrului hidrologic și adaptarea la schimbările climatice prin intermediul Sistemului de informare privind lipsa apei și seceta în colaborare cu CCC;
- asigurarea de evaluări ale bunurilor și serviciilor legate de apă, punând accent pe contextul mai amplu al ecosistemelor, biodiversității și pe impacturile speciilor străine invazive, efectele intruziunii apei sărate, inundațiile și alternanțele de temperatură;
- asigurarea accesului ușor la rapoarte, date, inclusiv la indicatori, informații furnizate aproape în timp real plus instrumentele analitice aferente și
- îmbunătățirea nivelului de înțelegere a publicului cu privire la problemele legate de calitatea și cantitatea apei și schimbările climatice, prin serviciile multimedia și cele interactive ușor de utilizat.

1.6 Mediul marin

Obiectivul nostru principal

Să sprijinim politicile maritime europene și internaționale și să le implementăm prin asigurarea de evaluări marine integrate ale AEM incluzând, printre altele, legăturile dintre sănătatea ecosistemului marin și bunăstarea umană, susținute de date, indicatori, modele și analize actualizate.

Analiză

Totalitatea presiunilor umane asupra mediului marin de la pescuit, explorarea și exploatarea energiei și a resurselor, turism, navigație și poluare este în creștere, iar starea generală a ecosistemelor marine de pe teritoriul Europei este precară. Schimbările climatice vin să completeze presiunile, determinând impacturi precum temperaturile înalte, acidificarea oceanului, care determină deja scăderea capacității mărilor și oceanelor de a absorbi gazele cu efect de seră din atmosferă și a funcționării anumitor biote marine. În prezent, politica UE a adoptat o „metodă a ecosistemului” în gestionarea activităților umane privind mediul marin prin intermediul strategiilor și directivelor din cadrul acesteia.

Aplicarea cu succes la nivelul pan-european va necesita o caracterizare mult mai bună a situației curente, a tendințelor și perspectivelor din trecut prin date și informații comparabile, inclusiv factori determinanți și presiuni socio-economice și o viziune îmbunătățită a opțiunilor și consecințele asupra mediului în urma utilizărilor prezente și trecute ale mediului marin și mărilor regionale.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- asigurarea sprijinului, prin intermediul SIES, al centrului de date pentru apă al AEM și al Sistemului de informare privind apa pentru Europa (WISE), pentru clarificarea nevoilor de monitorizare și evaluare, stabilirea, simplificarea și îmbunătățirea accesului la fluxul de date, informații și indicatori marini în temeiul legislației UE în vigoare, în special pentru Strategia marină cadru a UE și Directivele-Cadru Apă (apele de coastă);

- consolidarea cadrului evaluărilor marine integrate ale AEM prin acoperirea sporită a componentelor DPSIR, utilizând indicatori îmbunătățiți, precum și prin integrarea aspectelor metodei serviciilor ecosistemelor (de exemplu aprecierea economică), inițiativa politicii marine a unei Rețele europene de observare și date marine (EMODNET), Inspire, perspective și scenarii;
- contribuirea la stabilirea serviciilor marine principale GMES;
- multiplicarea sinergiilor proprii cu convențiile Națiunilor Unite și cele regionale marine, comunitatea științifică și societatea civilă organizată în desfășurarea evaluărilor marine integrate ale AEM pentru a ne asigura că acestea reflectă mai bine condițiile în fiecare mare europeană regională și
- realizarea de evaluări integrate ale mediului marin și ale eficienței politicilor UE, inclusiv ale biodiversității, calității apei, pescuitului și problemelor marine, ale stării și valorii bunurilor și serviciilor ecosistemelor marine sub aspectul mai multor scenarii politice relevante, precum și contribuirea la evaluări marine pentru Marea Baltică sub președinția suedeză în 2009, președinția spaniolă în 2010, pentru Orizont 2020 în Marea Mediteraneană, pentru Oceanul Arctic pentru Consiliile CE, Arctic și Nordic și pentru Eureka 2012.

Domeniul strategic 2 Teme intersectoriale

Cererea de analize intersectoriale integrate este în creștere, identificând realitățile aflate în continuă schimbare. Consumul Europei și modelele de producție, influența acestora asupra schimbărilor climatice și a biodiversității, felul în care acestea sunt susținute de ecosistemele din întreaga lume și modalitatea în care aceste modele pot fi adaptate în fața schimbării, toate acestea reprezintă, în mod evident, o prioritate. Prin urmare, cererea de informații conectate cu privire la toate aceste procese este în creștere. Într-o economie globalizată în care indivizii, companiile și guvernele își pot exercita puterea la nivel global, multe tipuri diferite de politici pot afecta rezistența mediului înconjurător și resursele furnizate de acesta pe uscat sau pe mare.

De la transport la energie, de la agricultură la comerț, de la turism la bunăstarea omenirii, toate activitățile umane se pot manifesta într-un mod în care pot crea consecințe neplănuite în cascadă, ce ne conduc potențial la schimbări neregulate rapide și la puncte maxime pentru mediul înconjurător. Multe incertitudini stau la baza acestor realități și a felului în care acestea pot fi privite. Dar un lucru este clar, mediul și economia nu au fost parteneri egali în această relație.

Obiectivul general pentru 2009–2013

Sprijinirea politicii de dezvoltare și evaluare din cadrul temelor intersectoriale prin:

- continuarea realizărilor din cadrul strategiei 2004–2008 cu privire la metodele și analizele necesare pentru a produce evaluări intersectoriale cum ar fi analiza spațială, indicatori de impact, perspective și scenarii, evaluări ale eficienței politicii, economia;

- implementarea mai clară a acestor metode în cadrul unei serii de teme intersectoriale în acest domeniu strategic, cum ar fi integrarea sectorială, schimbările climatice, consumul și producția durabile și politicile de coeziune teritoriale și maritime;
- acordarea unei atenții deosebite aspectelor ce reprezintă o prioritate pentru SOER 2010, Eureka 2012 și IPCC 2013 și
- dezvoltarea de alianțe și capacități în cadrul rețelelor noastre pentru a întreprinde astfel de analize și evaluări intersectoriale în contextul SPIM.

Activitatea se împarte în zece teme intersectoriale mari desprinse din peisajul politic și de mediu al Uniunii Europene:

- **Impacturile schimbărilor climatice**
- **Vulnerabilitate și adaptare**
- **Ecosisteme**
- **Mediu și sănătate**
- **Mediul maritim**
- **Consum și producție durabile și deșeuri**
- **Utilizarea terenurilor**
- **Agricultură și silvicultură**
- **Energie**
- **Transport**

2.1 Impacturile schimbărilor climatice

Obiectivul nostru principal

Să contribuim în mod direct la politicile de dezvoltare ale UE privind impactul schimbărilor climatice prin remodelarea indicatorilor relevanți, realizarea de evaluări, combinate cu factori socio-economici din Europa, folosind tendințe din anii precedenți, prognoze actuale, analize spațiale, evaluări în perspectivă și analize ale eficienței politicii, inclusiv aspectele economice.

Analiză

Impactul schimbărilor climatice asupra resurselor naturale și asupra activităților umane se preconizează a persista, în ciuda unor acțiuni consolidate de reducere a emisiilor de gaze și a efectului de seră. Chiar dacă obiectivul UE de a limita creșterea temperaturii la maxim + 2 °C este atins, încă putem vorbi de multe impacturi. Schimbarea climatică reprezintă o presiune în plus asupra sistemului uman și natural, pe lângă presiunile sporite exercitate de globalizare și de modelele de consum în creștere din întreaga lume.

În 2008, AEM în parteneriat cu Centrul Comun de Cercetare și cu Organizația Mondială a Sănătății din Europa au elaborat propriul raport asupra impactului climatic bazat pe mai mult de 40 de indicatori care acoperă impactul fizic, biologic și asupra sănătății. Concluziile au fost că, sub orice aspect, schimbările asociate cu schimbările climatice există la scară largă și sunt în creștere. Datele provenite de la punctul de observare globală și de la programele de măsurare *in-situ* arată de asemenea faptul că suntem expuși unor condiții care depășesc pe departe cele mai pesimiste estimări din raportul IPCC 2007.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- îmbunătățirea și păstrarea informațiilor, datelor, indicatorilor și a modelelor de impact din cadrul centrului de date de mediu pentru schimbări climatice al AEM și conectarea datelor și informațiilor la centrul de date de mediu pentru apă, biodiversitate și utilizarea terenurilor;
- elaborarea unei game de evaluări privind impacturile schimbărilor climatice și alte probleme specifice în domeniile tematice legate de strategii de mediu mai ample privind durabilitatea și mediul pentru evaluările SOER 2010 și Eureka 2012 și actualizarea regulată a evaluării bazate pe indicatori privind schimbările climatice din Europa pentru a răspunde solicitărilor emergente de sprijin;
- colaborarea cu echipe de cercetare din Europa pentru îmbunătățirea regionalizării studiilor viitoare despre impacturile schimbărilor climatice;
- dezvoltarea de modele și date în parteneriat cu ECMWF pentru dezvoltarea unei arhive analitice retrospective și de perspectivă despre clima din Europa la scară spațială sub-regională și
- crearea de produse multilingve, ușor de utilizat, multimedia privind dimensiunea impacturilor generate de schimbările climatice.

2.2 Vulnerabilitate și adaptare

Obiectivul nostru principal

Să susținem noile progrese ale UE și de politică europeană privind vulnerabilitatea și adaptarea și cele privind prevenirea dezastrelor și gestionarea, prin dezvoltarea on-line a accesului la informații despre mediu relevante, observațiilor pentru cartografie spațială rapidă și instrumente de asistare a procesului decizional, prin servicii SPIM și GMES pentru a ajuta statele membre să își atingă obiectivele de abordare a impacturilor schimbărilor climatice, adaptare, cartografiere a vulnerabilității, prevenire și gestionare a dezastrelor.

Analiză

Vulnerabilitatea resurselor naturale și a activităților umane este în creștere în Europa ca o consecință a schimbărilor climatice. Aceasta include intensificarea temperaturilor extreme, a unor fenomene precum precipitațiile, inundațiile, furtunile, seceta, incendiile de pădure, exploatarea intensă a terenurilor, dezvoltarea industrială, expansiunea urbană, construirea infrastructurii și pierderea biodiversității. Cartea verde a UE pe 2007 privind schimbările climatice, aduce în atenție riscul crescut de vătămare a oamenilor, a infrastructurii și mediului în UE și atrage atenția asupra nevoii de acțiune rapidă și de răspuns politic în Europa.

În cadrul UN FCCC, se implementează un program de lucru pe 5 ani privind impactul, vulnerabilitatea și adaptarea. Este în curs de dezvoltare un sistem global post-Kyoto, care cuprinde adaptarea la schimbările climatice, un acord fiind planificat a se încheia la sfârșitul anului 2009 în Copenhaga.

Comisia Europeană pregătește în prezent o Carte Albă pe probleme de adaptare, cu opțiuni de integrare a adaptării în politicile UE în cele mai vulnerabile regiuni. Comisia Europeană intenționează totodată să elaboreze o Comunicare privind o inițiativă a Comunității în domeniul prevenirii dezastrelor, care vizează să adune informații într-un mod mai sistematic, pentru a sprijini acțiunile din UE.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- colectarea, gestionarea și evaluarea informațiilor politice relevante la nivel european în scopul cartografierii transfrontaliere a vulnerabilității mediului din UE și țările învecinate în colaborare cu alte organizații europene (adică DG ENV, CCC, EMSA, ESA);
- raportarea planurilor naționale de adaptare la climă și furnizarea de instrucțiuni și sprijin pentru schimbul de informații privind prevenirea regională, strategiile de gestionare și adaptare și cele mai bune practici;
- evaluarea impacturilor asupra mediului ale dezastrelor naturale și ale accidentelor industriale în Europa, precum și a măsurilor existente de prevenire și gestionare a acestora, pentru completarea informațiilor privind pierderile economice și impactul social, adunate de alte organizații;
- sprijinirea dezvoltării unui mecanism de centru de informare comunitar pentru schimbul de informații și cele mai bune practici privind prevenirea și gestionarea dezastrelor, mecanisme ce urmează să fie dezvoltate cu ajutorul rețelelor de actori relevanți în prevenirea și gestionarea dezastrelor în Europa și
- dezvoltarea unui prototip de „Centru de informare european privind impacturile schimbărilor climatice, vulnerabilitatea și adaptarea” care să asigure accesul la date și scenarii privind schimbările climatice în Europa, informații despre acțiuni și bune practici, inclusiv costurile economice, în legătură cu centrul de date pentru schimbări climatice al AEM și care sunt relevante pentru un centru de informare privind prevenirea și gestionarea dezastrelor.

2.3 Ecosisteme

Obiectivul nostru principal

Să susținem includerea unei perspective a ecosistemelor și serviciilor în evaluarea politicilor tematice actuale și viitoare ale UE și dezvoltarea sectorială pe scenele politice regionale și internaționale, precum și în cadrele indicatoare ale AEM, exerciții principale de raportare și evaluări integrate, precum SOER 2010 și Eureka 2012.

Analiză

Serviciile ecosistemului reprezintă transformarea unui număr de bunuri naturale în produse necesare omului, de care aceștia beneficiază sau pe care le valorifică. Acestea includ servicii-produse de previzionare obținute din ecosisteme, de exemplu inclusiv resurse genetice, alimente și fibre, apă dulce; servicii de reglementare — beneficii obținute din reglementarea proceselor ecosistemului, inclusiv controlarea inundațiilor și a bolilor, clima, apa și sănătatea umană; servicii culturale — inclusiv beneficii intangibile precum recrearea, valorile estetice și îmbogățirea spirituală și servicii de asistență - cele necesare dezvoltării tuturor celorlalte servicii ale ecosistemelor, inclusiv producția biomasei, aerul curat, recircularea nutrienților și a apei.

Aceste servicii naturale nu sunt recunoscute în mod corespunzător de piețele economice, politicile guvernamentale și practicile de gestionare a terenurilor și, prin urmare, multe servicii ale ecosistemului sunt într-un real pericol de a-și pierde rezistența. Implementarea pe scară largă a conceptului de servicii ale ecosistemului din Europa, legată de Evaluarea Ecosistemului Mileniului din 2005 și inițiativa G8+5 pentru reuniunea din 2010 a Convenției despre diversitatea biologică în ceea ce privește economia ecosistemelor și a biodiversității, va aduce argumente economice puternice care pot în același timp să schimbe politicile prioritare, măsurile și acțiunile de finanțare din cadrul politicii de mediu, și să capteze atenția factorilor interesați din diverse sectoare pentru o conștientizare mai mare a semnificației economice a schimbării.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- elaborarea Eureka 2012, prima evaluare a ecosistemului din Europa pentru a fi integrată în continuarea Evaluării Ecosistemului Mileniului;
- sprijinirea Economiei Ecosistemelor și a Biodiversității (EEB), a Evaluării Ecosistemului Mileniului și a inițiativei UNEP privind un nou acord global în domeniul mediului în legătură cu contabilizarea resurselor, documentarea rezistenței ecosistemelor și furnizarea de analize privind valorificarea acestora;
- sporirea conștientizării asupra valorificării și utilizării resurselor naturale prin analize ale mecanismelor bazate pe piață pentru servicii ale ecosistemelor;
- îmbunătățirea cunoștințelor despre limitele și rezistența ecosistemelor din Europa, mai ales în legătură cu schimbările climatice, de exemplu absorbția de carbon, dinamica trofică, previzionarea și fragmentarea peisajului;
- folosirea la maxim a datelor deja existente și a tehnicilor de modelare spațială pentru susținerea analizei sănătății și a rezistenței serviciilor ecosistemului din Europa și, la nivel mondial, în ceea ce privește amprenta Europei și solicitările sectoriale emergente;
- actualizarea cadrelor indicatoare ale AEM, inclusiv a SEBI2010, folosind o metodă a serviciilor ecosistemelor și integrarea acestora în evaluările AEM și
- furnizarea de material educațional și de comunicare privind serviciile ecosistemelor către public, factori de decizie politici și experți în știință prin canale multimedia, inclusiv prin mecanismul CE de centru de informare privind biodiversitatea.

2.4 Mediul și sănătatea

Obiectivul nostru principal

Să inițiem, în cooperare cu OECD, Eurostat, Centrul Comun de Cercetare și agențiile UE, o varietate de evaluări și de acțiuni de colectare de date care să furnizeze baza unei politici de dezvoltare care să aibă drept scop reducerea impactului advers asupra sănătății umane cauzat de factorii poluanți, substanțe chimice și diversele tehnologii. Se vor avea de asemenea în vedere studiile care impun nevoia de acțiune și beneficiile măsurilor preventive și de precauție.

Analiză

Calitatea mediului și legătura acesteia cu sănătatea umană reprezintă una dintre prioritățile celui de-al 6-lea Program de Acțiune al Mediului. Aceasta se reflectă și în noul Program de Acțiune Comunitar 2008–2013 în domeniul sănătății. Planul de Acțiune pe Sănătate și Mediu al UE 2004–2010; Strategia de dezvoltare durabilă a UE reînnoită și politicile chimice UE și Organizația Mondială a Sănătății pentru Copii și Programul de acțiune pentru sănătatea mediului. Evaluările pe termen mediu ale acestor programe au indicat înregistrarea de progrese dar și necesitatea depunerii unui efort mai intens în acest sens pe viitor.

La recentul Consiliu UE miniștrii sănătății au subliniat ideea unei acțiuni timpurii în ceea ce privește beneficiile măsurilor preventive și de precauție precum și ideea dezvoltării unor organisme de anticipare, prevenire și răspundere a potențialelor amenințări provenite din probleme emergente sau re-emergente cum ar fi nanotehnologia și de asemenea sporirea implicării mandatarilor prin parteneriate de-a lungul sectoarelor și la toate nivele. De asemenea, aceștia au făcut apel la informarea asupra factorilor determinanți de mediu cu impact pozitiv asupra sănătății cum ar fi mediile biodivers, mijloacele de transport nemotorizate și condițiile de locuit.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- îmbunătățirea accesului la informațiile de mediu și sănătate și substanțe chimice, inclusiv prin dezvoltarea pe viitor a indicatorilor, a analizelor spațiale și a legăturilor cu SPIM și GMES;
- testarea aplicabilității diverselor abordări metodologice, inclusiv a biomonitorizării, în scopul de a estima atât impactul advers cât și impactul benefic al poluanților (inclusiv a plasticelor, a factorilor de dereglare endocrină, a culturilor modificate genetic pentru combustibil și fibre) din mediu și din ecosisteme (inclusiv aerul ambiant și cel din interior, apa și solul) asupra funcționării ecosistemului și a sănătății și bunăstării umane;
- examinarea încărcării mediului cu poluanți și substanțe chimice, inclusiv a aspectelor de vârstă, statut socio-economic și condiții migraționale;
- furnizarea de date pentru majoritatea evaluărilor AEM, inclusiv SOER 2010 și Eureca 2012, pentru evaluările regionale și diverse rapoarte și evaluări internaționale cum ar fi Mediul UN pentru Conferința Ministerială Europeană;
- elaborarea unui raport despre activitatea Bradford-Hill privind criteriile de cauzalitate în mediu și în domeniul sănătății;
- cooperarea cu parteneri cheie în procesele interinstituționale și în întrunirile și evenimentele majore, cum ar fi Conferința Ministerială WHO și Conferința Asociației Europene de sănătate publică din 2009 și
- îmbunătățirea instrumentelor de suport decizional în abordarea nesiguranței, a riscului, a ignoranței și precauției în cadrul aspectelor cheie de mediu și sănătate.

2.5 Mediul maritim

Obiectivul nostru principal

Să intensificăm cooperarea și sprijinul activităților legate de informații și date din domeniul marin și maritim al UE, fapt ce ne-ar putea ajuta să identificăm, să exploatăm și să revizuiim datele economice despre activitățile maritime, să inițiem evaluări ale amenajării teritoriale marine și să cooperăm cu organizații sursă pentru integrarea informațiilor relevante de mediu.

Analiză

Politica maritimă comunitară și stâlpul său în domeniul mediului, Directiva cadru privind strategia marină, plasează metoda abordării bazată pe ecosistem în centrul unei politici integrate de răspuns la probleme legate de oceane, mări și coaste. Această metodă ia în considerare potențialul de mediu sporit al sistemelor maritime și costale din Europa în ceea ce privește furnizarea de servicii ecologice vitale în fața presiunilor în creștere determinate de schimbările climatice și intensificarea activităților economice diverse și competitive (*printre altele, transport maritim, pescuit, energie, exploatarea resurselor*) în zona maritimă europeană.

Acum sunt necesare metode analitice și de monitorizare mai ample pentru evaluările integrate. Acestea vor avea la bază dezvoltările din sistemele informaționale și tehnologice care sunt deja în curs, cum ar fi Atlasul maritim UE și suportul specific al Rețelei europene de observare și date marine (EMODNET) împreună cu legăturile sale cu WISE-marine și SPIM. Toate acestea vor ajuta la conectarea organizațiilor sursă și la furnizarea unui acces on-line și distribuit la datele necesare, în scopul sprijinirii amenajării teritoriale marine și al realizării rapoartelor de mediu.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- stabilirea unei metodologii comune pentru cartografierea multi-dimensională (ex. peisaj marin bentic) și funcțională (ex. energie potențială, zone de refugiu) a mărilor europene, astfel încât să contribuie la Atlasul European Maritim, să furnizeze evaluări relevante din punct de vedere al spațiului și să le introducă în modulul maritim al Sistemului de Informații al Apelor din Europa (WISE);

- armonizarea caracterizării cartografiei fundului mării și a habitatului în concordanță cu cartografierea și clasificarea EUNIS, compatibilă la scară mare;
- inițierea analizelor pe contabilizarea ecosistemelor marine în legătură cu activitățile maritime socio-economice;
- contribuirea la platforma spațială de informații din cadrul WISE, în scopul descoperirii de date, al vizionării și dezbaterii în strânsă legătură cu Rețeaua europeană de observare și date marine (EMODNET);
- furnizarea de elemente maritime și sprijinirea metodei integrate în prezentarea adnotată a problemelor maritime/marine din cadrul SOER 2010, cu un accent pe evaluarea eficienței politicilor și practicilor de amenajare teritorială marină;
- contribuirea la evaluarea politicii marine cu date pentru abordarea problemelor asociate (ex. turism, transport) precum și a altor aspecte regionale din raportul de sinteză bienal despre progres Horizon 2020, Strategia Regională a Mării Baltice, sub președinția suedeză din 2009 și sub președinția spaniolă din 2010 și
- realizarea accesului ușor la rapoarte, date, indicatori și alte informații prin intermediul centrului de date pentru schimbări climatice al AEM, prin intermediul instrumentelor analitice aferente.

2.6 Consum și producție durabile și deșeuri

Obiectivul nostru principal

Pentru a susține activitățile desfășurate la nivel global, european și național cu privire la consumul și producția, gestionarea resurselor și a deșeurilor prin consolidarea bazei analitice prin dezvoltarea și utilizarea CPD (consum și producție durabile) și a altor indicatori structurali, a analizei duratei de viață, a bilanțurilor de mediu, a evaluărilor integrate, a vederilor de ansamblu și a scenariilor, punând accentul în special pe locuințe, produse alimentare, mobilitate și turism/recreație.

Analiză

Este recunoscut din ce în ce mai mult faptul că noi, ca și cetățeni europeni, trebuie să ne asumăm responsabilitatea pentru impacturile pe care le producem asupra mediului prin modelele noastre de consum și producție din Europa, și pentru impacturile pe care le are durata lor de viață asupra mediului în alte părți ale lumii. Gestionarea durabilă a resurselor materiale și a deșeurilor reprezintă o parte integrantă a acestei responsabilități.

Importanța consumului și producției durabile (CPD), inclusiv producerea de deșeuri și utilizarea resurselor, se reflectă în prioritățile și planurile politicii, în special în analiza UNCSD 2010–2011 a CPD și a deșeurilor, planul de acțiune al Uniunii Europene privind consumul și producția durabile și politica industrială durabilă, versiunea revizuită pentru 2010 a strategiilor tematice privind utilizarea durabilă a resurselor naturale și prevenirea deșeurilor și reciclarea, alte politici UE despre deșeuri, inclusiv revizuirea Directivei cadru privind deșeurile și politicile naționale despre CPD, resurse și deșeuri. Aceasta se reflectă și în atenția sporită a companiilor asupra responsabilității sociale corporative, a eficienței utilizării resurselor și sistemelor de gestionare a mediului, și în atenția tot mai mare acordată modelelor de consum durabil din Europa.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- producerea și menținerea de indicatori privind consumul și producția durabile, deșeuri și resurse prin intermediul SPIM și centrele de date referitoare la mediu ale Eurostat;
- susținerea implementării planului de acțiune al UE privind CPD, strategiile tematice ale UE, politicile naționale CPD, procesul global Marrakech privind CPD și analiza UNCSD a CPD

prin evaluări ale eficienței politicii și evaluări integrate ale impacturilor pe care le are asupra mediului producția și consumul din Europa și din alte regiuni ale lumii;

- consolidarea eforturilor, în strânsă colaborare cu Eurostat, CCC, OCDE și ONU pentru a dezvolta în continuare bilanțuri integrate economice și de mediu;
- realizarea de analize privind Analiza ciclului de viață, disponibilitatea resurselor și productivitatea, o producție mai ecologică și produse eficiente din punct de vedere ecologic;
- dezvoltarea de perspective și scenarii privind consumul durabil și producția pentru Europa;
- susținerea implementării Directivei cadru privind deșeurile și a Strategiei tematice privind prevenirea și reciclarea deșeurilor prin analize ale diferitelor fluxuri de deșeuri;
- colaborarea cu societăți comerciale și IMM-uri pentru a împărtăși experiențele și bunele practici privind strategiile durabile ale companiilor, responsabilitatea socială corporativă, EMAS și rolul vânzătorilor cu amănuntul;
- consolidarea activității privind producția durabilă și eco-inovația în colaborare cu OCDE;
- susținerea țărilor învecinate în CPD și pentru a răspunde nevoilor de informare privind deșeurile, mai ales țările mediteraneene din cadrul inițiativei Orizont 2020 și țările balcanice de vest care colaborează cu AEM și
- îmbunătățirea comunicării cu factorii de decizie politică și consumatori cu privire la modul de limitare a impacturilor asupra mediului ale consumului și la dezvoltarea de opțiuni pentru produse și o producție mai durabile.

2.7 Utilizarea terenurilor

Obiectivul nostru principal

Să informăm responsabilii politici, specialiștii și publicul cu privire la modul în care intensitatea de creștere a spațiului și utilizarea de resurse terestre determină conflicte și schimbări potențiale ireversibile prin intermediul unei platforme analitice pentru analizele spațiale, modelarea orientată a exploatării terenurilor, integrarea statisticilor socio-economice și a informațiilor de înaltă rezoluție despre terenuri și a serviciilor de planificare pentru examinarea proceselor urbanizării și exploatării terenurilor.

Analiză

Noul Tratat de la Lisabona al UE evidențiază faptul că un instrument politic pentru coordonarea, coerența și crearea de sinergii între politicile sectoriale este indispensabil pentru dezvoltarea spațială durabilă și pentru sistemul de guvernare la mai multe niveluri al continentului european. Primul Program de Acțiune pentru implementarea Agendei Teritoriale a UE tinde să dezvolte în special o platformă robustă de cunoștințe și evaluări ale stării, perspectivelor, tendințelor și impacturilor politice pe diverse teritorii europene.

În ultimii zece ani, Agenția a analizat conflictele legate de exploatarea spațiului și resursele terestre din Europa și a observat că acestea vor fi accentuate de urbanizare, dezvoltarea transporturilor, modificări ale priorităților agricole, noi forme de turism, evoluarea aspirațiilor societății în mobilitate și locuințe, demografia și schimbările continue în peisajul teritorial datorate schimbărilor climatice care duc la risc ecologic și reziliență socială.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- integrarea tuturor seturilor de date și informațiilor geotereștre relevante la nivel european prin intermediul SPIM, Inspire și al centrului de date pentru exploatarea terenurilor, inclusiv o bază de date operațională privind hărțile și datele referitoare la zgomot ca parte din implementarea Reportnet pentru Directiva privind zgomotul în mediu;

- colaborarea cu ESPON2013 pentru definirea și testarea unui nou set de indicatori teritoriali pentru a sprijini amenajarea teritoriului și înțelegerea diverselor perspective de dezvoltare;
- asigurarea de evaluări ale dezvoltărilor teritoriale europene utilizând tehnici analitice terestre avansate, tendințe din trecut, evaluări actuale, în perspectivă, analiza eficienței politicii inclusiv economia diferitelor căi, în parteneriat mai ales cu DG Regio, CCC și Eurostat;
- colaborarea cu Eurostat, Națiunile Unite și birourile de statistică naționale pentru a oferi asigurarea că acele contabilizări ale terenurilor, apei și ecosistemului realizate de AEM vor deveni un standard global în cadrul de contabilizare a mediului al Națiunilor Unite;
- exploatarea intensă a inventarului Corine finalizat în 2006 privind învelișul terestru și a bazelor de date aferente, în special a informațiilor de rezoluție înaltă privind izolarea solului;
- sprijinirea dezvoltării serviciilor terestre GMES și a sistemelor de observare globală și
- efectuarea de evaluări regionale selectate și tematice (de exemplu privind regiunile urbane, montane și rurale, turismul, monitorizarea transportului și a zgomotului, impacturile eroziunii solului, prețurile terenurilor și taxele pentru acestea) și asigurarea de date pentru a fi introduse în SOER 2010 și Eureka 2012.

2.8 Agricultură și silvicultură

Obiectivul nostru principal

Să asigurăm analize integrate ale tendințelor de exploatare a terenurilor în agricultură și silvicultură prin evaluări ale impactului actual și viitor al acestora asupra apei, solurilor, calității aerului, biodiversității și a peisajului. Acest lucru va contribui la evaluarea impactului noilor cerințe sociale, a tendințelor demografice și tehnologice supra mediului natural și va constitui o bază pentru evaluarea politicii și feedback pentru politici sectoriale și de mediu relevante.

Analiză

Exploatarea terenurilor agricole și forestiere în Europa pentru producerea de materii prime (alimente, hrană pentru animale, biomasă în scopuri energetice și materiale) va deveni mai intensă în următoarele decenii. Acest lucru este determinat de noile cerințe, progrese ale tehnologiei (de exemplu digestia enzimatică a materialelor celulozice, ingineria proprietăților alimentelor, cultivarea plantelor, inclusiv organismele modificate genetic, etc.) și schimbările din practicile agricole. Silvicultura și agricultura furnizează din ce în ce mai mult material în scopul comun de utilizare pentru clădiri, energie și biomateriale, ceea ce determină cereri mai mari față de zonele terestre disponibile. Impacturile preconizate ale schimbărilor climatice și schimbarea utilității terenurilor pentru sectoarele urbane și ale serviciilor vor crește ca urmare a presiunilor asupra resurselor de apă și sol și totodată vor afecta biodiversitatea, peisajele și calitatea aerului.

AEM a depus eforturi pentru crearea de indicatori de agromediu, a dezvoltat conceptul de teren agricol de mare valoare naturală și a cercetat integrarea politicii, de exemplu în ceea ce privește producția bioenergiei.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- integrarea modelelor și datelor economice și biofizice pentru evaluarea forțelor conducătoare ale impacturilor asupra mediului a tendințelor socio-economice pentru a informa dezbaterile sectorului politic, în politicile de dezvoltare agricolă, bioenergetică și rurală;
- extinderea seturilor de indicatori sectoriali, analizelor și bazelor de date spațiale privind practicile agricole și a noilor tendințe de exploatare a terenurilor, de exemplu impactul combinat al producției de produse alimentare, hrană pentru animale și biomasă asupra resurselor de apă, utilizării de îngrășăminte și pesticide, metodelor de cultivare, a adăposturilor pentru animale, în cooperare cu Serviciile Comisiei și UNEP;
- realizarea de evaluări ale aspectelor esențiale precum bilanțul carbonului legat de schimbarea utilizării terenurilor, atât în Europa cât și la nivel global, examinarea impacturilor asupra mediului ale speciilor străine și ale recoltelor modificate genetic în special asupra bioenergiei și a fibrei;
- sprijinirea eforturilor de dezvoltare a contabilizărilor mediului și ecosistemului pentru informarea analizelor asupra adaptării la schimbări climatice și atenuarea acestora și asigurarea acestora pentru a fi introduse în evaluările AEM, inclusiv Eureka 2012 și SOER 2010.

2.9 Energie

Obiectivul nostru principal

Să asigurăm evaluări și analize integrate ale modului în care schimbările politice și operaționale din cadrul sectorului energetic contribuie la reducerea schimbărilor climatice, afectează sănătatea umană și mediul, costurile și beneficiile, progresele în vederea atingerii obiectivelor de politică și de eficiență a mediului, susținute de date, modele și indicatori de actualitate.

Analiză

Politica energetică va continua să joace un rol fundamental în combaterea schimbărilor climatice în același timp asigurând o rezervă energetică sigură în Europa. Producția și consumul de energie, inclusiv energia regenerabilă precum bioenergia, au impacturi substanțiale asupra sănătății umane și a mediului, prin emisiile de poluanți ai aerului, producerea de deșeuri, distrugerea solului, scurgerile de petrol, etc. Comisia Europeană dezvoltă pachetul legislativ suplimentar privind politicile în domeniul energiei și schimbărilor climatice convenite în Decembrie 2008, inclusiv acțiuni pentru atingerea obiectivelor până în 2020, pentru energia regenerabilă, combustibilii pentru transport rutier și eficiența energetică, stabilirea unui cadru pentru capturarea și stocarea carbonului și dezvoltarea de centrale demonstrative. Se întreprind de asemenea eforturi suplimentare pentru eficiența energetică, reducerea cererii de energie, avansarea constituirii unei adevărate piețe interne de energie, stimularea cercetării energiei și a dezvoltării tehnologiei și consolidarea cooperării internaționale în domeniul energiei. Eforturi europene în acest domeniu sunt strâns legate de cele din restul lumii.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- dezvoltarea și menținerea indicatorilor de energie și mediu și a celor mai bune practici pe baza datelor și informațiilor naționale prezentate AEM, AIE, UNEP, Eurostat și altor servicii ale Comisiei;
- evaluarea constrângerilor de mediu și a beneficiilor tehnologiilor de energie regenerabilă, desfășurarea noilor tehnologii și surse de energie, inclusiv biocombustibilii și utilizarea terenurilor cu turbă, capturarea și stocarea carbonului, în cooperare cu Comisia Europeană, UNEP și comunitățile de cercetare și afaceri;
- asigurarea de actualizări periodice ale indicatorilor de energie și mediu, inclusiv ale subvențiilor energetice și de date pentru a fi incluse în evaluările integrate ale AEM și
- evaluarea presiunilor exercitate de consumul și producția de energie asupra mediului, inclusiv a politicilor de eficiență energetică și de gestionare a cererii, alegerea combustibililor, procedeele de reducere a schimbărilor climatice/securitate energetică și costurile, beneficiile și echilibrarea-optimizarea în ceea ce privește aspectele de mediu, precum apa și biodiversitatea, a acestor procedee.

2.10 Transport

Obiectivul nostru principal

Să evaluăm impacturile transportului asupra sănătății umane și a mediului cu ajutorul indicatorilor, modelelor și scenariilor de transport și de mediu. Aici sunt cuprinse, printre altele, urmărirea evoluției către obiectivele de politică privind mediul în materie de transport și se urmărește demonstrarea noilor soluții posibile pentru acces și mobilitate durabilă.

Analiză

Transportul este cuprins în majoritatea activităților care împreună formează baza unui produs intern brut al națiunii. Volumul de transport crește mai mult sau mai puțin odată cu economia și astfel influențează o serie de probleme de mediu, cele mai vizibile fiind schimbările climatice, pierderi de habitate, zgomotul și poluarea aerului. Chiar dacă, de curând, creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite din sectorul transportului a încetinit, estimările pentru viitor prevăd o creștere remarcabilă dacă nu vor fi implementate măsuri de atenuare suplimentare.

Prin urmare, UE analizează o serie de politici și măsuri, cum ar fi includerea aviației în sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisie; reducerea emisiilor de CO₂ de la autovehicule și sistemele de tarifare a utilizării infrastructurii. Totuși, trebuie să evităm asocierea transportului numai cu schimbările climatice; pachetul Transport Ecologic este un pas spre extinderea discuției.

Într-o mare măsură, dezvoltarea politicii transportului este ghidată de scopul de a crea un „sistem de transport mai durabil”, în centrul atenției fiind accesul și mobilitatea. Dar, la această dată, acești termeni nu sunt funcționali și nu facilitează îmbunătățiri de mediu. Ca răspuns la obiectivele tot mai ambițioase privind emisiile de gaze cu efect de seră, trebuie să fie dezvoltate obiective specifice pe sectoare. Pentru a asigura beneficii auxiliare, aceste obiective trebuie să acopere de asemenea toate aspectele principale (emisiile în aer, zgomot, pierderea habitatelor, etc.) ale unui „sistem de transport durabil” și utilizării acestuia.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- menținerea, dezvoltarea și simplificarea indicatorilor de transport și de mediu și colaborarea cu Eurostat, ITF/OECD și Comisia Europeană pentru suplimentarea colectării de date de către AEM prin partenerii Eionet în domenii specifice de evaluare a zgomotului transportului, exploatare a terenurilor și modele de bunuri de transport;
- producerea de evaluări bazate pe indicatori ai progresului din sectorul transportului, integrând considerentele de mediu în politicile sale ca date furnizate pentru evaluările integrate și intersectoriale regulate ale AEM;
- analizarea contribuției traficului la calitatea aerului și la zgomot în orașele Europei;
- construirea de inventare ale emisiilor din transport pe specifice geografice;
- informarea procesului de îmbunătățire a performanței de mediu a aviației internaționale și transport maritim și includerea acestora într-un regim post Kyoto privind reducerea schimbărilor climatice prin furnizarea de informații relevante vizând în special emisiile de poluanți ai aerului și de gaze cu efect de seră și
- dezvoltarea de scenarii pentru un sistem de transport durabil, examinarea eficienței energetice, mobilitate și acces durabile și dezvoltarea de sinergii cu dezvoltările învecinate și cele regionale prin identificarea și caracterizarea diferitelor măsuri posibile, opțiuni tehnologice, opțiuni de gestionare a cererilor și opțiuni de comportament a utilizatorilor, în cooperare cu serviciile din industria transporturilor, CCC și serviciile Comisiei Europene.

Domeniul strategic 3 Evaluare integrată de mediu

Există o cerere tot mai mare de realizare sau contribuire la evaluări ale mediului în diferite regiuni geografice din Europa, țări învecinate și la nivel global. Aceste evaluări sunt necesare pentru a ajuta la încadrarea, susținerea și evaluarea progresului unei game largi de procese ale politicii. Există de asemenea o cerere crescută de introducerea informațiilor economice, a perspectivelor și de abordare a incertitudinilor. Totuși, această creștere a numărului și diversității evaluărilor determină ineficiențe, suprapuneri și incompatibilități care pot submina eficiența acestora.

În conformitate cu Regulamentul său de instituire, AEM are obligația de a publica o dată la cinci ani un raport de stare și perspectivă privind mediul european. Următorul raport este stabilit a fi depus în 2010. Din faza incipientă a acestuia, AEM a publicat de asemenea patru evaluări paneuropene, cuprinzând țările din Europa de Est, Asia Centrală și Munții Caucaz, două dintre acestea fiind orientate asupra Mării Mediteraneene iar două asupra regiunii arctice. În plus, am acordat o atenție sporită dezvoltării de scenarii și studii anticipate, evaluării economice și analizelor istorice asupra mediului și problemelor de sănătate pentru îmbunătățirea dezvoltării politicilor și a luării deciziilor în condiții de înaltă incertitudine și complexitate.

În următorii cinci ani, AEM va emite raportul său principal și evaluarea pe cinci ani iar alături de parteneri, aceasta va dezvolta și contribui la alte evaluări regionale, paneuropene și globale. Acesta va urmări de asemenea să asigure o bază solidă pentru Programul de acțiune asupra mediului al UE.

Pentru a se asigura că aceste evaluări sprijină procesele decizionale și dezvoltarea politicilor, se va pune din ce în ce mai mult accent pe următoarele patru elemente:

- analiza integrată a politicii de mediu și evaluări ale acțiunilor și politicilor naționale și regionale pentru siguranța mediului, de exemplu în transport și infrastructură, agricultură (biotehnologii și organisme transgenice), energie și industrie (consum și producție durabile și nanotehnologii) și în domeniul finanțelor (asigurare), și comerț (distribuire);
- luarea deciziilor în condiții de risc, incertitudine și complexitate și utilizarea instrumentelor de sprijin decizional;
- asigurarea mai multor analize economice și sociale pentru a ajuta la integrarea caracterului de interconexiune a mediului în fluidizarea gândirii sociale și
- intensificarea utilizării scenariilor și a altor metode de privire în perspectivă pentru a sprijini dezvoltarea contractelor futures durabile.

Activitățile cuprinse în acest domeniu strategic se regăsesc în cadrul a cinci teme:

- **Evaluarea integrată de mediu**
- **Evaluarea regională și globală**
- **Sprijinul decizional**
- **Aspecte economice**
- **Contracte futures strategice**

3.1 Evaluare integrată de mediu

Obiectivul nostru principal

Să dezvoltăm, să publicăm și să comunicăm un raport principal în 2010 privind starea și perspectiva mediului din Europa și să stabilim o strategie pe termen lung cu rețelele și partenerii noștri pentru coordonarea viitoarelor evaluări și rapoarte globale, regionale, tematice și sectoriale.

Analiză

Una dintre atribuțiile AEM este „publicarea, la fiecare cinci ani, a unui raport asupra stării, evoluției și perspectivelor mediului, suplimentat de rapoarte indicative orientate pe probleme specifice” (articolul 2 din Regulamentul de instituire al AEM). Următorul raport de stare și perspectivă a mediului este prevăzut pentru anul 2010.

Rapoartele principale pe cinci ani al AEM prevăd o evaluare strategică anticipată și de inventariere a problemelor de mediu în contextul durabilității în statele membre ale UE, țările candidate și potențial candidate. Rapoartele contribuie la elaborarea de politici legate de mediu la nivel european, evaluarea programelor și strategiilor de acțiune pentru mediu și la stabilirea agendei viitoare.

SOER 2010 vor fi bine plasate pentru a contribui la evaluarea celui de-al 6-lea Program de acțiune pentru mediu și părțile relevante ale Strategiei UE pentru dezvoltarea durabilă pentru a asigura o perspectivă pentru oricare program ulterior prin intermediul tendințelor și prognizelor sale, în perspectivă și în toate problemele emergente.

Recunoscând interesul general față de SOER 2010, produsele diferențiate și multimedia vor fi proiectate astfel încât să corespundă diferitelor segmente de public, inclusiv evaluări pe probleme tematice și la nivelurile țării.

O nouă perspectivă îmbunătățită asupra evaluărilor va fi pusă în aplicare la începutul noii strategii pentru a permite AEM să-și emită principalul mandatul de raportare pe cinci ani și să răspundă în mod coerent, efectiv și eficient la aceste multiple cereri.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- coordonarea datelor din activitățile tematice, SPIM și seturile de indicatori de bază din Europa (inclusiv cele gestionate de Eurostat) pentru efectuarea unei evaluări integrate de mediu bazată pe indicatorul tematic a tendințelor și perspectivelor de mediu în Europa;
- aplicarea unui proces orientat asupra țării pentru dezvoltarea analizelor la nivel de țară și a unei tabele de marcaj și pe baza cărora se desfășoară o evaluare comparativă a stării de acțiune a țării, situațiilor și răspunsurilor la nivel de țară, bazată pe învățare;
- îmbunătățirea comunicării și difuzării evaluării prin intermediul multimedia, informațiilor multilingve și ușor de utilizat;
- efectuarea unei evaluări integrate previzionate intersectoriale a problemelor de mediu, care va urmări modul în care, într-o perspectivă durabilă, se poate produce interacțiunea dintre problemele de mediu și dezvoltările socio-economice globale și europene sub incidența diferitelor scenarii plauzibile și modul în care acestea ar putea avea impact asupra Europei, vecinilor acesteia și asupra altor părți ale lumii;
- dezvoltarea unei strategii pe termen lung pentru evaluări integrate de mediu în regiunea care cuprinde ciclul de raportare pe cinci ani în curs și alte necesități de evaluare orientate asupra problemei.

3.2 Evaluare globală și regională

Obiectivul nostru principal

Să planificăm, să pregătim și să contribuim la evaluări regionale, pe care să le emitem în sprijinul diverselor politici și procese politice, în conformitate cu Strategia pe termen lung a AEM pentru evaluări integrate și raportări pe cinci ani.

Analiză

Modele comune geografice și de mediu caracterizează zone specifice în Europa, precum regiunile de coastă sau lanțurile muntoase. Acestea corespund, pe de o parte, realității de diversitate a peisajului din Europa iar, pe de altă parte, unor anumite forme de procese și politici vizate sau mai general coeziunii teritoriale. Analiza stării mediului în aceste diverse zone, precum cele costale, urbane, rurale, montane, este deci înrădăcinată în caracteristicile socio-economice speciale ale diferitelor zone și structurile de utilizare a terenurilor istorice și actuale. Aceasta a avut consecințe importante deoarece multe politici și scenarii decizionale trebuie să ia în considerare o gama largă de interacțiuni; de exemplu, extinderea urbană în zonele rurale; impactul urbanizării în zonele de coastă asupra serviciilor ecosistemelor; rolul agriculturii montane în menținerea terenurilor agricole de o mare valoare naturală. AEM este implicată în elaborarea unei serii de evaluări regionale și procese de raportare cu privire la starea mediului.

Printre exemple se numără activitatea desfășurată în temeiul Politicii Europene de Vecinătate și al Strategiei Asiei Centrale; coordonarea și realizarea unei tabele de marcaj în contextul procesului Orizontul Mediteranean 2020, pentru evaluarea progreselor realizate pe baza unui set stabilit de indicatori; analiza globală a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite a evaluărilor pentru dezvoltarea unui proces regulat de evaluare a mediului marin și evaluări pentru regiunea arctică și ecosisteme principale precum zonele umede și alpine.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- asigurarea de legături și acces facil la SPIM, Reportnet și diversele instrumente de efectuare a evaluărilor integrate pentru a permite celor din comunitatea largă să utilizeze cât mai bine aceste dezvoltări;
- cooperarea cu Programul de Acțiune Mediteranean, Eurostat și alți parteneri pentru organizarea unui proces de raportare regulat conform Orizontului 2020, publicarea rapoartelor o dată la cinci ani și a celor bienale asupra mediului mediteranean;
- planificarea și pregătirea celui de-al cincilea raport de evaluare paneuropean;
- participarea la evaluarea Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite a analizelor pentru mediul marin, UNEP-GEO, alte activități DEWA ale UNEP și alte evaluări ale Națiunilor Unite prin grupurile de experți și reprezentanții grupurilor;
- identificarea necesităților și asigurarea de evaluări particularizate specifice asupra stării mediului din regiunea arctică;
- identificarea necesităților și dezvoltarea evaluărilor specifice pentru a susține politicile de coeziune, amenajarea teritoriului și zonele definite de înrudirea ecologică a acestora (de exemplu coaste, mări interioare, zone urbane, rurale și montane) și
- îmbunătățirea comunicării și difuzării importanței și bazei evaluării integrate prin intermediul multimedia, informații multilingve și ușor de utilizat.

3.3 Sprijin decizional

Obiectivul nostru principal

Să promovăm mai bine și pe scară cât mai largă înțelegerea implicațiilor științei sistemelor, ale multi-cauzalității, incertitudinii și surselor de cunoștințe cu scopul de a asista un proces decizional oportun, participativ, robust și adaptiv.

Analiză

Există o conștientizare științifică crescută a faptului că problemele de mediu, ecologice și de sănătate, sunt mai complexe, multi-cauzale și interconectate, decât s-a înțeles înainte. Sistemele științifice, dinamica non-liniară și fenomenele limită sunt reprezentative pentru majoritatea problemelor de mediu și de sănătate, cum ar fi: schimbările climatice; cele patru afecțiuni și anomalii prioritare ale Planului de Acțiune pentru Mediu și Sănătate; sănătatea ecosistemelor și pierderea biodiversității. Răspunsurile prompte ale guvernelor, și tot mai numeroase din partea societății civile, la perturbațiile ivite în sisteme ecologice și biologice atât de complexe implică luarea de măsuri asupra punctelor forte mai mici și câteodată tipuri diferite de dovezi (de exemplu cunoștințe indigene, cunoștințe relevante în locul datelor precise), dacă prevenirea vătămării ca măsură de precauție este pe cale a fi atinsă. Asemenea decizii trebuie luate în temeiul unei baze vaste de cunoștințe, derivată în parte din participarea publică, suportată de conștientizarea crescută a efectivității și a consecințelor acțiunilor anterioare, sau a inacțiunilor, pe probleme emergente și avertizări timpurii.

De asemenea, participarea publicului și a părților interesate este din ce în ce mai recunoscută ca o componentă în luarea efectivă de decizii pe probleme ivite din sisteme complexe cum ar fi: gestionarea bazinului hidrografic; evaluarea strategică a impactului; adaptarea la schimbările climatice; gestionarea terenurilor; protecția naturii; amenajarea teritoriului; dezvoltarea strategică viitoare; gestionarea cererii pe partea de transport; folosirea apei, energiei și resurselor; stabilirea monitorizării schimbărilor climatice.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- dezvoltarea de analize retrospective despre decizii de mediu luate în anii precedenți (de exemplu *Lección tãrziã de la atenționãri timpurii* vol. 2) pentru a furniza o baza mai vastă de cunoștințe din care să se identifice și să se implementeze acțiuni politice viitoare care sunt oportune, robuste și adaptive;
- promovarea monitorizării pe termen lung a parametrilor surpriză sensibili, astfel încât să se anticipeze cât mai bine perturbațiile în sistemele biologice și de sănătate;
- explorarea de diverse metode pentru participarea efectivă a publicului la identificarea și gestionarea problemelor ecologice și de sănătate nou apărute;
- dezvoltarea și folosirea instrumentelor de susținere a deciziei în domeniul cheie, cum ar fi schimbările climatice, adaptarea, evaluarea ecosistemelor și a vulnerabilităților;
- analiza și sprijinirea abordărilor mai transparente în evaluări științifice și în alte forme de cunoștințe, cum ar fi cunoștințe indigene, și să sprijine folosirea pe scară mai largă a principiului precauției;
- îmbunătățirea și simplificarea terminologiei folosite pentru a caracteriza relațiile cauză — efect și incertitudinile în sisteme ecologice și biologice, prin încurajarea răspândirii adoptării unei asemenea terminologii;
- dezvoltarea împreună cu parteneri a unei mai bune înțelegeri a tipurilor de jurisprudență ce vor reflecta corect nevoile mediului și
- îmbunătățirea conștientizării acestor probleme prin ateliere cu un număr cât mai mare de părți interesate.

3.4 Aspecte economice

Obiectivul nostru principal

Să susținem și să furnizăm o analiză economică integrată incluzând modelarea temelor (biodiversitate, schimbări climatice, marină, amenajarea teritoriului, mediu și sănătate) și forțele conducătoare (agricultură, transport (bio)energie) cu concentrare pe costul politicii de inacțiune, costul măsurilor, beneficiile calității mediului îmbunătățit și serviciile ecosistemelor, rolul și impactul instrumentelor de piață și reforma taxei de mediu. În centrul acestor activități va fi întreținerea registrelor de date.

Analiză

Există o concentrare crescută pe daune economice și pierderea bunăstării în cazul unei acțiuni sau inacțiuni necorespunzătoare. În același timp politicile și măsurile trebuie să inducă soluții efective și economice. Componenta economică a analizei și evaluărilor de mediu devine mai puternică în dezvoltarea ulterioară a metodelor, cum ar fi costul ex-ante al politicii de inacțiune, evaluarea impactului și analiza integrată și evaluări ex-post. Instrumentele de piață sunt recunoscute pe scară din ce în ce mai largă ca instrumente cu potențial de economisire de costuri, iar reforma taxei de mediu urmărește să reconcilieze obiectivele de mediu, fiscale și sociale.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- dezvoltarea continuă a culegerii de date și evaluarea consecințelor economice ale acțiunii și lipsei de acțiune;
- dezvoltarea analizei integrate a factorilor economici și a problemelor de mediu și instrumentelor politice;
- construirea inventarelor și evaluarea rolului mecanismelor pieței și reformele taxei de mediu;
- realizarea de evaluări legate de costul inacțiunii daunei comerciale și ne-comerciale a serviciilor ecosistemului și bunăstarea umană, ca date de introdus în programele de eco-evaluare europene;
- exercitarea analizelor integrate ale consecințelor de mediu și a eficienței resurselor principalelor forțe conducătoare și a soluțiilor concentrate pe abordarea bazată pe piață, cum ar fi piețele carbonului și taxa de mediu;
- efectuarea unei analize a reformei taxei de mediu, ca răspuns la reconcilierea durabilă pe termen lung a obiectivelor de mediu, economice/fiscale și sociale și
- dezvoltare ulterioară de metodologii, inclusiv transferul beneficiului pentru extinderea rezultatelor studiului de caz a evaluării necomerciale, și valorificarea terenurilor și contabilizării ecosistemului.

3.5 Contracte futures strategice

Obiectivul nostru principal

Să ajutăm la extinderea procesului strategic de luare a deciziilor printre principalii clienți și parteneri ai AEM prin dezvoltarea ulterioară a evaluării bazate pe scenariu în domenii specifice, cum ar fi componenta abordării în perspectivă a principalelor evaluări AEM, promovarea capacității de construire a acțiunilor și prin utilizarea mai bună a proceselor, informațiilor și metodelor existente pentru a furniza opțiuni special create pentru fiecare în viitor.

Analiză

Importanța studiilor viitoare și în special a scenariilor în luarea deciziilor devin din ce în ce mai recunoscute pe măsură ce complexitatea, riscul crescut și incertitudinea problemelor de mediu devin în sine din ce în ce mai aparente.

În primii săi ani de funcționare, AEM și-a concentrat eforturile în acest domeniu integrând perspectiva în principalele sale evaluări ale UE (SOER) și urmărind implementarea politicilor comunitare de mediu prin analiza distanței până la destinație. În urma analizei prezentate în raportul de stare pe cinci ani și perspectiva din 1999 și modificarea regulamentului, AEM i s-a cerut să integreze componenta perspectivei în evaluările sale.

În consecință, activitatea AEM s-a extins dincolo de rapoartele SOER, în domenii tematice și dincolo de legislația existentă și de granițele Europei. În ultima perioadă a strategiei, cea mai mare parte a muncii a constat în procesele ample de evaluare implicate în raportul de stare pe cinci ani și perspectiva din 2005 și pentru Conferința „Mediu pentru Europa” de la Belgrad din 2007. În plus, au fost aduse contribuții procesului global al UNEP de perspectivă asupra mediului. Adicional, prin mult salutatele activități de dezvoltare a scenariilor PRELUDE, s-a demonstrat la nivel amplu potențialul scenariilor pentru încadrarea problemelor în fazele incipiente ale ciclului politicii și o cale de a induce gândirea strategică în elaborarea politicii.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- continuarea susținerii proceselor de evaluare AEM în curs și în special a analizelor viitoare pentru SOER 2010 și pentru Evaluarea Ecosistemului European (Eureca 2012);
- încurajarea folosirii scenariilor și tehnicilor de prognoză pe termen foarte scurt în luarea deciziilor strategice prin dezvoltarea orientărilor, celor mai bune practici și instrumente de formare pe internet;
- inițierea de noi evaluări pe termen lung / scenarii în domenii, regiuni și subiecte specifice;
- explorarea ulterioară a impacturilor utilizării curente și efectivitatea scenariilor în luarea deciziilor strategice de mediu;
- dezvoltarea ulterioară a sistemelor informatice prin SPIM pentru informarea pe termen lung și dezvoltarea de instrumente mai bine adaptate pentru gestionarea informației pe termen lung și
- consolidarea cooperării cu țări și alți actori importanți din domeniu (de exemplu DG ENV, CCC, Eurostat) cu scopul de a forma parteneriate strategice cu centre de știință și cu programe de cercetare relevante în scopul promovării întăririi capacității, îmbunătățirii abordărilor metodologice și extinderii acestora, când sunt relevante, la afaceri și ONG-uri, atunci când este cazul.

Cererea de informații ușor de înțeles și actualizate a crescut semnificativ chiar și pe parcursul strategiei 2004–2008. Această cerere vine atât din partea factorilor politici de decizie cât și din partea cetățenilor europeni, care solicită tot mai mult o transparență totală a informațiilor oferite de organismele publice. Pe lângă această dezvoltare, evoluția rapidă a tehnologiilor informației ne oferă uneltele unei comunicări mai eficiente.

Pe parcursul următorilor cinci ani, AEM va încerca să ofere factorilor de decizie și cetățenilor europeni informații independente necesare unor alegeri în cunoștință de cauză cu privire la mediu și să crească gradul de conștientizare în privința protecției mediului prin transmiterea mesajelor noastre într-o manieră transparentă și ușor de înțeles pentru un public cât mai larg.

Serviciile de informare și comunicare ale AEM sunt sprijinite de multe inițiative la nivel european pentru care este solicitat sprijinul AEM, inclusiv Sistemul comun de informații despre mediu, Directiva Inspire de instituire a unei structuri pentru informații spațiale, Convenția Aarhus privind accesul la informații privind protecția mediului și GMES — embleme tehnice ale UE destinate unei integrări mai bune a sistemului de supraveghere in-situ și prin satelit.

Pe parcursul strategiei, scopul AEM este de a asigura, prin propria pagină web, un portal internațional de informații în timp util și relevante cu privire la situația și perspectivele mediului înconjurător al Europei. Obiectivul este acela de a furniza produse și servicii cu un grad ridicat de lizibilitate, utilitate și consistență pentru comunitatea multilingvă de utilizatori ai AEM.

Pagina web va evolua de la înmagazinarea documentelor la un site și portal interactiv care suportă comunicare în două direcții și poate fi eficient la îmbunătățirea calității și diseminarea informațiilor educative privind protecția mediului.

Vom continua să ne concentrăm asupra scrierii buletinelor informative periodice pentru pagina web și să utilizăm pe cât posibil tehnicile multimedia pentru valorificarea la maxim a gradului de sensibilizare și a impactului mesajelor AEM.

În cadrul acestui domeniu strategic, lucrările se vor împărți în două teme:

- **Sistemul comun de informații despre mediu**
- **Comunicări**

4.1 Sistemul comun de informații despre mediu

Obiectivul nostru principal

Să modernizăm sistemele actuale de raportare, transformându-le într-o rețea de sisteme descentralizate care oferă acces la date gestionate pe cât de aproape posibil de sursă și îmbunătățirea calității și a rapidității informațiilor. AEM și Eionet, alături de Comisia Europeană și alți factori implicați de la nivel internațional vor colabora pentru implementarea sistemului. AEM va atinge acest obiectiv prin dezvoltarea continuă a sistemelor și uneltelor de raportare (Reportnet), a inițiativelor emergente privind e-Guvernarea, infrastructura pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (Inspire), GMES, monitorizarea globală a Pământului (GEO) și Rețeaua Mondială de Sisteme de Observare a Pământului (GEOSS).

Analiză

În luna februarie 2008, Comisia Europeană a adoptat o comunicare în care propunea îmbunătățirea, modernizarea și armonizarea sistemelor actuale de informații despre mediu prin înființarea Sistemului Partajat de Informații referitoare la Mediu (SPIM).

SPIM este un sistem de informații repartizate, integrate și compatibile cu web-ul, bazat pe o rețea comună de furnizori de date și informații despre mediu. Acesta este construit pe baza actualelor e-infrastructuri, sisteme și servicii ale Statelor Membre și ale instituțiilor UE și în special cele ale AEM și Eionet.

Scopul sistemului este de a realiza o legătură mai bună între toate fluxurile actuale de date și informații privind politicile și legislația de mediu a UE, inclusiv punerea în aplicare a infrastructurii pentru informații spațiale în Europa Inspire și alte date și informații în timp real privind prioritățile emergente de mediu, precum și serviciile GMES. Sistemul va furniza informații ușor de accesat atât pentru factorii decizionali, cât și pentru cetățeni. O problemă majoră va fi dezvoltarea SPIM sub forma unei platforme care poate fi de asemenea utilizată în scopul comunicării în ambele direcții privind mediul, și anume posibilitatea încărcării și punerii în comun a informațiilor deținute de către utilizatori pentru alți utilizatori de la nivel local și mondial.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- colaborarea cu Eionet, cu Comisia Europeană (în principal prin Grupul Celor Patru și cele zece centre de date referitoare la mediu) și cu centrele tematice europene ale AEM pentru implementarea acestui sistem comun de informații, distribuite de la nivel local la nivel global pe baza interoperabilității;
- adaptarea progresivă a sistemului Reportnet pentru transformarea acestuia într-un instrument de sprijinire a directivei revizuite standardizate propuse și de accelerare a procesului on-line de punere la dispoziție a datelor;
- orientarea asupra sistemului european de gestionare a datelor, inclusiv asupra armonizării fluxurilor de date prioritare cu Eionet, coordonării componentei *in-situ* a GMES și gestionării celor cinci centre de date referitoare la mediu, cu scopul de a pune la dispoziție o gamă bogată de seturi de date europene privind mediul în formate adecvate pentru diferiți utilizatori;
- dezvoltarea continuă a infrastructurii de date spațiale, în conformitate cu viitoarele norme de punere în aplicare a Directivei Inspire, astfel încât aceasta să devină structura de bază a SPIM;
- Elaborarea de aplicații și servicii pentru supravegherea aerului, a mediului marin și terestru precum și observații pe baza supravegheților *in-situ* și prin satelit provenite de la GMES și GEO-GEOSS;
- asigurarea întreținerii și gestionării sistemului prin servicii permanente de date și informații și
- actualizarea permanentă a paginii web a AEM ca portal principal pentru informații relevante și în timp util asupra mediului înconjurător din Europa.

4.2 Comunicări

Obiectivul nostru principal

Să deservim grupurile țintă formate din factori de decizie și de influență de la nivel european și în același timp atragerea unui public cât mai mare printr-o colaborare strânsă cu rețelele instituționale europene și cu mass-media internațională și națională; promovarea mesajului strategic al AEM într-o manieră proactivă și receptivă cu scopul de a contribui la programele politice și publice; elaborarea unui număr mai mare de materiale educative pe teme de protecție a mediului pentru cetățenii europeni; stabilirea unei comunicări eficiente în două direcții; implicarea în dialog cu grupurile țintă pentru înțelegerea nevoilor de informații și furnizarea de informații corecte în timp util cu scopul obținerii celui mai bun impact.

Analiză

Strategia noastră de comunicare este un document viu elaborat cu scopul de a oferi factorilor de decizie și cetățenilor europeni informațiile independente de care au nevoie pentru adoptarea unor decizii documentate cu privire la mediu; creșterea gradului de conștientizare privind mediul prin comunicarea mesajelor într-o manieră transparentă și ușor de înțeles pentru un public cât mai larg; creșterea sensibilizării asupra importanței unei educații privind protecția mediului la nivel european și dezvoltarea profilului Agenției și al rețelei sale ca furnizori cheie de informații prompte, bine orientate, relevante și fiabile asupra mediului din Europa.

Acțiune

Ne vom atinge obiectivul prin:

- ajustarea rezultatelor cu scopul de a deservi scopuri multiple și un public cât mai larg și utilizarea unui număr variat de canale pentru comunicarea acestora;
- asigurarea unor prezentări scurte și ușor de citit ale principalelor mesaje provenite din rezultatele noastre, o cerință comună a tuturor grupurilor țintă formate atât din experți cât și din generaliști;
- investirea în conținutul multi-media al paginii noastre web, astfel încât aceasta să devină un portal internațional de informații în timp util și relevante cu privire la situația și perspectivele mediului înconjurător al Europei.
- introducerea inițiativelor noastre de comunicare pe ordinea de zi a agendelor de mediu ale Comisiei Europene și ale Parlamentului European, ale Președintelui în exercițiu și ale Consiliului Miniștrilor și ale intereselor publicului din diferite regiuni ale Europei;

- extinderea razei noastre de acțiune astfel încât să acopere cât mai multe sectoare implicate în elaborarea politicilor, cercetării și educației privind mediul, precum și satisfacerea nevoilor acestora de informații privind mediul ori de câte ori este posibil;
- întărirea și lărgirea rețelei noastre media și utilizarea acesteia cu scopul de a multiplica efectul mesajelor noastre și de a crește vizibilitatea Agenției ca furnizor cheie de informații privind mediul;
- elaborarea unui program complet de comunicare la nivelul Agenției, prin promovarea unor comunicări interne și a unui program de instruire pentru personalul AEM;
- Punerea în aplicare a unei abordări mai specifice a mass-media prin selectarea canalelor cu care dorim să colaborăm în funcție de mesajul pe care dorim să-l transmitem și de grupul țintă pe care dorim să-l sensibilizăm;
- elaborarea unor materiale educaționale speciale on-line;
- întărirea comunicării cu publicul mai tânăr prin utilizarea principalelor mesaje ale AEM pentru a obține diferite rezultate adaptate copiilor și pentru scopuri educative și
- verificarea eficienței activităților noastre cu scopul asigurării unei comunicări și a unui dialog în ambele direcții.

Previzuni bugetare

Buget			
Anul	Subvenția de bază a UE	Contribuția membrilor din afara UE	Total buget
2009	34 560 000	5 067 000	39 627 000
2010	35 251 000	5 101 173	40 352 173
2011	35 956 020	5 135 976	41 091 996
2012	36 675 140	5 171 415	41 846 555
2013	37 408 643	5 207 500	42 616 144

Personal	
Anul	Total personal statutar
2009	178
2010	183
2011	183
2012	183
2013	183

Condițiile și estimările limită ale bugetului

- o creștere de 2% a subvenției de bază a UE.
- Bugetul total nu include veniturile alocate de alte direcții generale: acestea cuprind 3 milioane euro pentru GMES (2009–2012) și 5 milioane euro pentru PEV (2009–2012).
- Pentru perioada 2010–2013 au fost incluși 5 agenți contractuali suplimentari pentru GMES.

Agenția Europeană de Mediu

Strategia AEM 2009–2013
Programul de lucru multianual

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații Oficiale al Comunităților Europene

2009 — 42 pp. — 21 x 29.7 cm

ISBN 978-92-9213-028-2

DOI 10.2800/18711

Agenția Europeană de Mediu
Kongens Nytorv 6
1050 Copenhagen K
Danemarca

Tel.: +45 33 36 71 00
Fax: +45 33 36 71 99

Web: eea.europa.eu
Informații: eea.europa.eu/enquiries

